

นวนิยายของมาดัย ชูพินิจ

๓.๑ ประเภทของนวนิยาย

นวนิยายของมาดัย ชูพินิจ มีทั้งประเภทเพอด้ (Romantic) และสมจริง (Realistic) นวนิยายที่เขียนในระหว่าง พ.ศ.๒๔๖๕ - ๒๔๘๐ ส่วนใหญ่เป็น นวนิยายเพอด้และที่เขียนในระหว่าง พ.ศ.๒๔๘๐ - ๒๕๐๖ ส่วนใหญ่เป็นนวนิยาย สมจริง

นวนิยายเพอด้ของมาดัย ชูพินิจ จำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ดังนี้ -

ก. นวนิยายประเภทรักโศก เนื้อเรื่องเกี่ยวกับความรักที่ระหวางหนุ่มสาว ขบถดวยความเก๊รา เช่น เรื่อง ชาตรี เกิดเป็นหญิง เป็นต้น

ข. นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เป็นนวนิยายที่นำโครงเรื่องมาจาก เรื่องราว ทางประวัติศาสตร์หรือพงศาวดาร เป็นผลงานประเภทแรกที่สุดของมาดัย ชูพินิจ ซึ่งเขียนตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๖๕ ได้แก่เรื่อง สงครามชิงนาง และ กิลองเจด ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้เขียนเรื่อง ยอดทหารหาญ และหลังจากที่หันไปสนใจเขียนนวนิยายสมจริง เป็นเวลาหลายปี เขาได้กลับมาเขียนนวนิยายประเภทนี้อีกครั้งหนึ่งคือเรื่อง ฉาฟ้า

ค. นวนิยายอิงวรรณคดี คือ นวนิยายที่เขียนโดยนำโครงเรื่องมาจาก วรรณคดี มีเพียงเรื่องเดียวคือ ชายชาตรี

นวนิยายสมจริงของมาดัย ชูพินิจ จำแนกออกเป็นประเภทย่อยได้ดังนี้

ก. นวนิยายแสดงแนวคิด (Thematic Novel) คือนวนิยายที่สร้างเนื้อ เรื่องขึ้นจากแนวความคิด เพื่อแสดงให้เห็นแนวความคิดนั้น ๆ เกนชัดขึ้น เช่น เรื่อง ความรักลอยมา แสดงแนวคิดว่า ผู้ที่สามารถดำรงชีวิตได้เป็นสุขได้ จะต้องรู้จักตนเอง

และความต้องการ ของตนเองให้แน่นอน เพื่อที่จะปฏิบัติตนไปตามแนวทางที่ตนเองต้องการ
ต้องไม่เรียกร้องทุกสิ่งทุกอย่างจากชีวิต เพราะ เป็นสิ่งที่เบื้ไปไม่ไ้และจะทำให้เกิด
ความทุกข์ระทมเมื่อไม่ไ้โดยยงที่ต้องการ เรื่อง ศาสตราจารย์ แสดงแนวความคิดว่า
ความรักมีอำนาจมหาศาลที่จะ เปลี่ยนแปลงจิตใจและความรู้สึกของบุคคลอยู่ในอำนาจ
รักได้ ความรักทำให้คนสามารถทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับความต้องการ ของตน เพียง เพื่อ
ให้ผู้ที่ตนรักมีความสุขหวัง เท่านั้น

ข. นวนิยายแสดงปัญหา (Problem Novel) คือนวนิยายที่มีเนื้อเรื่อง
เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เช่นความเลวร้ายทางการเมือง ความเหลวแหลกของสังคม
การปฏิรูปที่ล้มช้ง การหยارวางและปัญหาเยาวชนเป็นต้น นวนิยายประเภทนี้
มาลัย ชูพินิจ เขียนไวหลายเล่ม เช่นเรื่อง ลมแคง แสดงปัญหาความขัดแย้ง
ระหว่างนายทุนและกรรมกร บ้านสร้าง แสดงปัญหาของชาวนาและ แถวตา แสดง
ปัญหาของ เด็กที่เกิดจากการหยารวางของพ่อแม่ เป็นต้น

ค. นวนิยายสังคม (Social Novel) คือนวนิยายที่หยิบยกรส่วนหนึ่ง
ของสังคมมา เป็น เนื้อเรื่อง^๒ เช่น แหก (ตะวันหลัง เลือด) สะท้อนภาพสังคม
ชนบทในหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่งซึ่งซาราชการฝ่ายปกครองใจอำนาจหนาที่ในทาง
มิชอบกตอราญกรในทองที่ชื่อคน ทงมหาราช เป็นประวัติของคำบลกดองสวนหมาก
จังหวัดกำแพงเพชร สะท้อนภาพชีวิตและความเป็นอยของชาวมานในตำบลนั้น

ง. นวนิยายผจญภัย (Adventure Novel) คือนวนิยายที่เกี่ยวกับการ
เสี่ยงโชคและงานที่เต็มไปด้วยอันตรายและการเสี่ยงภัย^๓ นวนิยายประเภทนี้ไ้แตก
ลงไฟ และ ลูกไฟ

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

จ. นวนิยายสืบสวน (Detective Novel) คือนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับการ
สืบสวนสืบสวน เรื่องลึกลับต่าง ๆ จากร่องรอยหรือการไขคดีหา นวนิยายประเภท
นี้มีน้อยมาก โลกแกเรื่อง เสือจำศีล และ ชายสามหน้า

๓.๒ ลักษณะนวนิยายของมาดัย ชูพินิจ

การพิจารณาลักษณะนวนิยายของมาดัย ชูพินิจ จะได้แยกวิเคราะห์ตามองค์
ประกอบที่สำคัญของนวนิยาย ๕ ประการ คือ

๑. โครงเรื่อง (Plot)
๒. ตัวละคร (Character)
๓. ฉาก (Setting)
๔. บทสนทนา (Dialogue)
๕. ภาษาและสำนวน (Style)

โครงเรื่อง นวนิยายของมาดัย ชูพินิจ มีโครงเรื่องที่ใช่เป็นส่วนมาก

๒ ประเภทคือ

๑. การต่อสู้ของตัวละคร จำแนกออกได้ ดังนี้

ก. การต่อสู้กับโชคชะตา (Character versus Fate) โลกแกการ
ต่อสู้กับเคราะห์กรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต เช่นเรื่อง แมนกินของเรา แสดงการ
ต่อสู้ของภคินีกับเคราะห์กรรมที่บังเกิดขึ้นภายหลังจากที่หล่อนหนีสามีไปอยู่กับชู้รัก
จนตกชู้รักทอดทิ้งไปมีภรรยาใหม่ บ้านถูกไฟไหม้และตนเองต้องไปประกอบอาชีพ
เป็นโสเภณีเพื่อหาเงินมารักษาโรคให้ชู้รัก จนในที่สุดก็ล้มเจ็บอยู่อย่างโดดเดี่ยว
และกลับมาตายในบ้านของสามีเก่า

ข. การต่อสู้กับภาวะการณ์ต่าง ๆ (Character versus Situation)
โลกแกการต่อสู้กับความยากลำบาก ภาวะสงคราม ภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น เช่นเรื่อง

เมืองนิวยอร์ก แสดงการต่อสู้ของตัวละครในระยะสงครามโลกครั้งที่สอง เพื่อเอาชนะภัยจากสงครามและรักษาความปลอดภัยให้แก่ประเทศของตนในขณะที่เดียวกัน

ค. การต่อสู้กับธรรมชาติ (Character versus Nature)
 โศกนาฏกรรมต่อสู้กับธรรมชาติ เช่น ไฟป่า โรคระบาด น้ำท่วม เป็นต้น เช่นเรื่อง ทงมหาสาร แสดงการต่อสู้ของมนุษย์กับโรคระบาดและไฟป่า ล่องไพร นอกจากจะแสดงถึงการต่อสู้ระหว่างคนกับสัตว์แล้วยังแสดงการต่อสู้ของมนุษย์กับธรรมชาติประเภทต่าง ๆ เช่น น้ำป่า ไฟป่า และดินฟ้าอากาศ เป็นต้น

ง. การต่อสู้กับตัวละครด้วยกัน (Character versus Character)
 โศกนาฏกรรมต่อสู้ระหว่างตัวละครกับตัวละคร หมายความว่าความขัดแย้งกันทางสติปัญญาหรืออุดมการณ์ เช่น เรื่อง กงเตียบรู่ บ้านเกิด ถมแดง บ้านสร้าง เป็นต้น

จ. การต่อสู้กับสังคม (Character versus Society)
 คือการต่อสู้ของตัวละครกับความเชื่อถือหรือความรู้สึกของสังคม เช่น การต่อสู้ของคนที่รักกับสังคมที่รังเกียจอดีตของเขาในเรื่อง สวนหงษ์ และ น้ำเหนือเริ่มดก เป็นต้น

๒. อิทธิพลของธรรมชาติต่อชีวิตมนุษย์ โศกนาฏกรรมแสดงถึงอำนาจของธรรมชาติ (Nature) และธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ที่สามารถเปลี่ยนชีวิตของตัวละครได้ เช่น เรื่อง ชาติรัก แสดงอิทธิพลของดินฟ้าอากาศและความรัก ความปรารถนาของตัวละครที่มีต่อการดำเนินชีวิตและความรู้สึกที่ค้างงของตัวละคร เรื่อง ขั้วฟ้าคืนสลาย แสดงอิทธิพลของความรักและความปรารถนาของตัวละคร เป็นต้น

นวนิยายในยุคแรกของมาลัย ชูพินิจ ส่วนใหญ่เป็นนวนิยายประเภทพาณิชย์ (Romantic Novel) โครงเรื่องและเนื้อเรื่องจำกัดอยู่ในเรื่องของคนแค่เพียง ๒ - ๓ คน ซึ่งไม่มีผลกระทบถึงสังคมเป็นส่วนรวม เน้นหนักในเรื่องความรักและความสัมพันธ์ทางเพศมากกว่าเรื่องอื่น ทั้งเป็นเรื่องของชนชั้นกลางและชั้นสูงซึ่งมีชีวิตและความเป็นอยู่สວกสวหาย ไม่ต้องต่อสู้กับความลำบากหรืออุปสรรคใด ๆ ในการดำรงชีวิตอยู่ เว้นแต่ปัญหาหัวใจของตนเอง

นวนิยายไทยคนดัง สวมใหญ่ เป็นนวนิยายประเภทสมจริง (Realistic Novel) มีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์แก่สังคม ชอบแสดงโครงเรื่องและเนื้อเรื่อง จึงขยายออกไป กลายเป็นเรื่องของมวลชนและสังคมเป็นส่วนรวม มีเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง เช่น เรื่อง ลมแดง, ชาวไร่ ชาวนากับเจ้าของที่ดิน เช่น เรื่อง บ้านสร้าง ชาวนากับผู้มีอิทธิพลและข้าราชการ ในท้องถิ่น เช่น เรื่อง ตะวันหลังเขื่อน, และการต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ ของนักศึกษาเมือง เช่น เรื่อง บ้านเกิด เป็นต้น

ฉาก มาลัย ชูพินิจ นิยมสร้างฉากจากสถานที่ที่เขามีความคุ้นเคย เป็นอย่างดี เช่น บ้านที่เขาเคยอยู่และภูมิประเทศที่เขาเคยท่องเที่ยวไปอย่างจำเจ ฉากของเขาจึงมีบรรยากาศและสีสัน ของท้องถิ่น (Local Color) ที่เป็นความจริงและทำให้นวนิยายของเขามีความสมจริงมากขึ้น

ฉากของบ้าน "จิระเวสน์" ในแผ่นดินของเรา ซึ่งมีบรรยากาศอบอวล ไปควยกลิ่นคอกจันทน์กะพลัน เป็นฉากที่เขียนมาจากบ้านของพระยามหาอำมาตยาธิบดีซึ่งเขาได้เขาไปพักอาศัย เมื่อเรียนหนังสือในสมัยเด็ก การบรรยายฉากจึงทำได้อย่างหมดจดงดงามและทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจถึงบรรยากาศของ "จิระเวสน์" ได้ คำบรรยายนั้นมีดังนี้:-

คอกจันทน์กะพลันระวางพร แต่มิไกลหล่นลงสู่พื้นดินทีเดียว เกสรเล็ก ๆ แดง เรือแกมเหลืองลอยวอนกระจัดพลัดพรายอยู่ในอากาศที่โปร่งสะอาด หนอยหนึ่ง เหมือนลวดลายของคำชายที่กลมไทรพระ กอับและเกสร อำจะตกลงถูกเหยียบบ เป็นผุยผงไปโดยคนที่เขามาพักผ่อนอยู่ในบ้านวันนั้น แต่ไม่มีใครเลยจะสามารถเป็นมารทำความชอกช้ำให้แก่กลิ่นหอมหวานวนใจของมันใด กลิ่นที่ฟุ้งซางอยู่ในอากาศก็มิถึงลอย

๑ สัมภาษณ์นายสกล คุรุมะโรหิต.

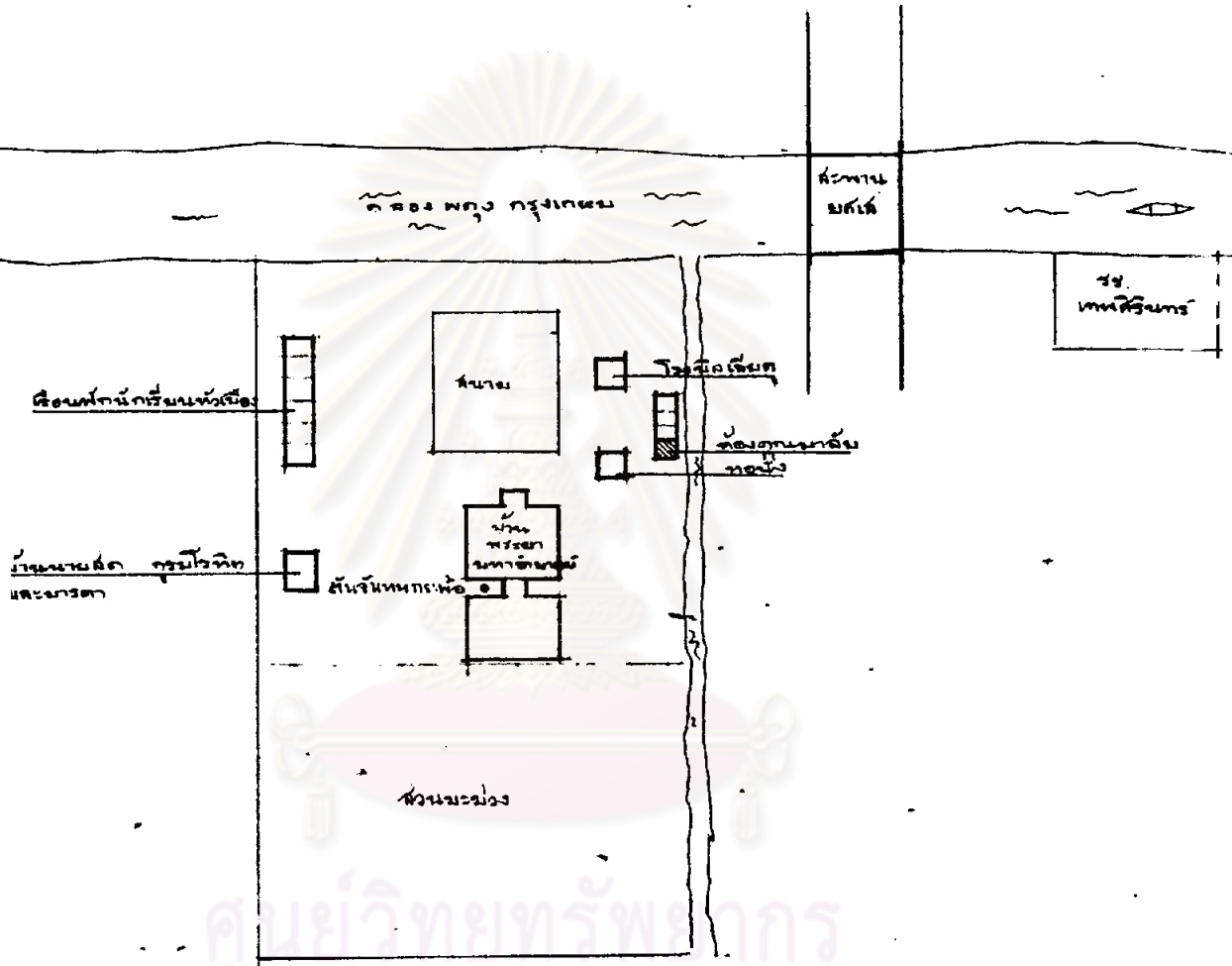
ไปทั่วบริเวณบ้านอย่างที่มีมัน เคยพุ่งจรมมาแล้วตลอดชีวิต ทางแคว้นนี้
 แม้ใบแสงสีแสดคอบน เหลืองอรามของตบถูกเหม็นคซึ่ง เตนวยตามยอก
 หด่าในสนาม แม้ในกระแสมที่ไชยพิคมาตามกิ่งที่กด ชมสน ทางสิงห
 ตลอดจนกอม เมฆที่ไหลรินอบบนทองฟ้าสีน้ำเงิน เขม กก็เหมือนวะเต็ม
 ไปควยกลิ่นของมันหอมหวานยิ่งขึ้น ฉนขึ้น สุขมขึ้น รักริ่ง ชิ่งใจ
 กำซาบซาบไปตามสายโดหิต กลิ่นซึ่ง เป็นชีวิตของทุกชีวิตใน "จระเวสน"
 แดกคืดและชีวิตของ "จระเวสน" เวงในปัจจุบัน

จันทกะพอดกนนี้แกงอระระหว่างตักหลังนอกและหลังในซึ่ง เข้มโย
 ระ เบียง เล็ก ๆ กิ่งใหญ่ ๆ หด่ายถึงมีรอยคืดถึงไว้เกา เพราะไป
 ระบายคากานหลังตักหนาและคานหนาของตักในเขา ส่วนกิ่ง เล็กกิ่งน้อย
 ที่แตกงามขึ้นมาภายหลัง เมื่อสงพนจากชายคาแล้วก็แผสาข้ามปกคลุม
 กริมไปโดยมิไคเอาใจ สค่อชีวิตและ เหตุการณซึ่งมานมาแลวในบาน
 นั้นหรือจะผานคอไปในอนาคค...

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑ แมอบงค, แมเงินของเรา..., หน้า ๓ - ๔.

* ตัดจาก 313 104 คูณตัด กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังบ้านพระยามหาอำมาตยาธิบดี

การบรรยายจากปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของ
การคมนาคมภาคเหนือแสงใคอย่างก็ ทำให้เห็นภาพและบรรยากาศ
การใช้ชีวิตสนุกสนานของบรรดาพ่อค้าและผู้คนทีวาง เวนจากการตรวจตราทำงาน
ไปชั่วระยะหนึ่ง ทำให้เห็นแสงและสีของ เมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่ง ตามคำบรรยาย
ดังนี้

เมื่อถูกรอนยานไปและถูกฝนมาถึง ปากน้ำโพซึ่งแห่งแล้งและเงียบ
เหงาก็กระปรี้กระเปร่าก็คึกคักขึ้นเป็นตลาดกลางของการค้าภายในตาม
ความหมายของมันทุก ๆ วัน สวรรค์และฟองน้ำจากแควแม่ปิงและยม
เป็นสัญลักษณ์ถึงอุคคาไม ถูกซึ่งเรียกทรัพย์สินของ เมืองไทยและบุคคล
พร้อมที่จะใช้เงินแดงมาจากเหนือและพอลานพร้อมที่จะปันกำไรให้
วัตถุประสงค์ของมันสำเร็จสมปรารถนาขึ้นไปจากไท แพ้ไมต่าง ๆ...
ไม...ไม...และไมทั้งนั้น ตั้งแต่สัก กระจาเคย เต็ง รัง ลงมา
จนถึงยาง กระจอน เบญจพรรณ เส้าและเรือโกถนนจอกเรียงราย
อยู่ตามชายฝั่งตั้งแต่เกาะกาเทพ รัคไทร ลงมาจนถึงหนานาและท่า
ของบริษัต่าง ประเทศที่เกาะยม มทรสพต่าง ๆ ที่ลอบซบเข้ามาเป็น
เวลาดหลายเคื้อน เปิดการแสง แสงไฟสว่างทั่วท้องถนน ผูกนเดี่ยว
เตรกันตลอดกรุง บาง เปิดตาความเปลี่ยนแปลงไปอย่างฉีกตาของตัว
ตลาดบางหมกมุ่นอยู่กับโต๊ะสุราอาหาร และการหยอใใจตามวิสัยของ
รามสูรในชอยเมฆดา เกินกว่าที่จะสนใจหรือสัง เกตหน้าอินทร
พรหม ชมพบาด ไค ๆ หลายรอยกนมาจากหลายหมบาน คำปอดและ
เมืองบางฝั่งแม่ปิง และหลายรอยคนก็มาจากปากคิบคองคำ ซึ่ง เขา
ในกรุง เทพา นอยเทาจะไคเคยย่างถึง แกะกนดวนแถมงอยอย่าง เคียว
เท่านั้น...บ้าเพ็ญคนให้เป็นผู้ชสนุกใจ เมืองงานในชีวิตชั่วปีหนึ่งหรือหลายปี
ของเขาสำเร็จจง^๑

^๑ แมอนงค์ , แผนดินของเรา..., หน้า ๒๓๕ - ๖.

มาดัย ชูพินิจ ไม่นิยมการสร้างฉากอย่างมีเอกภาพ (Unity of Place) ฉากของเขามีการเปลี่ยนแปลงสถานที่และบรรยากาศอยู่เสมอเท่า ๆ กับการเคลื่อนไหวของพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตัวละคร ทั้งนี้เพื่อการดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างสมจริงและมีเหตุผล แผนกดินของเรา มีฉากสำคัญอยู่ ๓ แห่งด้วยกันคือบ้าน "จิระเวสน์" ที่กรุงเทพฯ ส่วนมะพร้าวที่ทุ่งวัวแล่น จังหวัดชุมพร และปากน้ำโพ ทงมหาราช มีฉากสำคัญ ๓ แห่งคือ คลองสวนหมาก (จังหวัดกำแพงเพชร) ปากน้ำโพ (จังหวัดนครสวรรค์) และกรุงเทพฯ ความรักดกหนา มีฉากสำคัญ ๒ แห่งคือ กรุงเทพฯ และสงขลา เป็นคน และฉากเหล่านี้ล้วนเป็นสถานที่ที่มาดัยชูพินิจ เคยใช้ชีวิตอยู่เป็นเวลานานพอที่จะสร้างภาพใหญ่ของเขาใจถึงสีต้นและบรรยากาศที่ตรงตามความเป็นจริงทั้งสิ้น

ความดีเด่นของการสร้างฉากของมาดัย ชูพินิจ มีอยู่อีกประการหนึ่งคือการสะท้อนภาพให้เห็นสภาพสิ่งแวดล้อมของสังคมในช่วงเวลาที่นวนิยายของเขาดำเนินเรื่องอยู่ เช่น ฉาก ตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ ของจังหวัดกำแพงเพชรภายหลังเกิดน้ำท่วมใหญ่ ในเรื่อง ทงมหาราช ผู้เขียนได้บรรยายไว้ว่า

... นอกเหนือไปจากทพภิกขภัย บรรดาโจรผู้ร้ายต่างเกิดขึ้นทุกหัวระแหงราวกับดอกเห็ด กำแพงเพชรซึ่งสงบสุขมาชั่วยาระยะหนึ่ง ก็ถูกรอนไปทั่วทุกหย่อมหญ้า จนกระทั่งแม่น้ำลำคลองป่วนป่วนทางฝ่ายบ้านเมืองก็ไม่สามารถจะควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ ทุกที่มีวัวมีควายต่างตอนเขาบานชีวิตของการเที่ยวเตร่หยกชงัก ก่าดงทกครอบครัวยกก็ไต่เตาะกับไฟป่าประทุย่น ทั้งชาวจริงและชาวดีก็กระฉอนไปว่าผู้ร้ายจะยกเขาโจมตี หมันานโนน จะยกเขาปล้นหมู่บ้านนี้ บางทีเหตุการณ์ก็เกิดขึ้นจริง โดยไม่มีใครหรืออะไรจะช่วยไว้ได้ และบางทีก็เหลว เป็นชาวโคมลอย^๑

^๑ เรียบเอง, ทงมหาราช..., หน้า ๒๒๗ - ๘.

แต่ก่อนที่พี่จะตื่นตื่นและก่อนที่สงครามจะมี ผมจะมาถึงท่าขบหนึ่ง แล้วก็อีกท่าขบหนึ่งก็คอยส่งข่าวการรบของโจรผู้ร้ายบางว่า เพราะชาวบ้านไม่ทำอะไร เหลือจะไปปล้นสละมดอีกต่อไป และบางก็ว่าโจรผู้ร้ายเหล่านี้ย้ายไปหากินในท้องที่อื่น อยากรู้ก็ตีเมื่อวันคืนดวงไป และฤดูฝนเริ่มตก ทุกบ้านและทุกท่าขบในเขตจังหวัดกำแพงเพชรนอกจากพรานกระต่ายตางก็ออกจากบ้านไปทำไร่ไถนากันไต่ดึกกรัง ขึ้นเก็บที่แดงแห้ง เกษะมา เป็นเวลาชานานกลับชุมชน ความร่มร่อนที่หายไป ค่อยปรากฏขึ้นบนทุกใบหน้า ในอากาศสดชื่นก็ออกไปคอยเสียงร้องเพลงพื้นเมืองและเสียงหัวเราะอันแจ่มใสไปคอยความหวัง...

ใน น้ำเหนือเริ่มตก มาด้วย ชูพินิจ บรรยายสภาพของสังคมในท้องที่ท่าขบไปจนทั่วกัน จังหวัดกำแพงเพชรในสมัยหนึ่งไว้ว่า

...ไปจนทั่วจนสาบสูญเกินไป เต็มไปควยไทย ควยลาว ควยกะเหรี่ยง แมกกระทั่งเจก ซึ่งมาจากที่ต่าง ๆ กันมากเกินไป จนไม่มีนิสัยสันดานเดิม เป็นพื้นฐาน นอกจากการ เอาตัวรอดตามวิถีของมนุษย์...^๒

ตัวละคร ตัวละครของมาอัย ชูพินิจ มาจากชนชั้นและอาชีพต่าง ๆ กัน เช่น หม่อมเจ้าหญิงมารศรี เทพโกสินทร แห่งเรื่อง เกิดเป็นหญิง เป็นชนชั้นสูง ในราชสกุล วิถี แห่ง น่าน้ำอาด เป็นหญิงชนบท หอวงศรีราชวัชรแห่ง ถ้ำสนารักษ์ เป็นข้าราชการผู้มีบรรดาศักดิ์ นรินทร์ เบญจธรรม แห่ง เชื้อเจ้าสีด เป็นอดีตดาชฎาการช่อดัง ระบือ ไตรภพ แห่ง ยุคสุดท้าย เป็นนักมวย เปรม แห่ง บ้านสร้าง เป็น เกษตรกร รังสิต แห่ง เมืองนิมิตร เป็นนักหนังสือพิมพ์และพิมพ์ จารวรรณ แห่ง ชัยชนะของพิมพ์ เป็นนักธุรกิจซื้อขายโบราณวัตถุ เป็นต้น

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕๔.

^๒ แมดงก, น้ำเหนือเริ่มตก..., หน้า ๒๗.

การพิจารณาถึงพระกวีละครของมาลัย รุทธิจิ๋ว จะแยกจากตามเพศของกวีละคร
ดังนี้

๑. กวีละครฝ่ายหญิง กวีละครฝ่ายหญิงในนวนิยายยุคแรกของมาลัย รุทธิจิ๋ว (พ.ศ. ๒๔๖๕ - ๒๔๘๐) มักจะมีลักษณะ เป็นกวีสตรีไทยทั้งรูปร่างลักษณะและชีวิตจิตใจ มักเป็นหญิงร่างบอบบาง สวยแบบอ่อนหวาน ผอมค้ำ นัยนาคำ เช่น หม่อมเจ้าหญิง มารศรี เทพโกสุมพิตร ใน เกิดเป็นหญิง ซึ่งเขียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ มีลักษณะ "เป็นคนแบบขางและสะอาด หมดผอมค้ำยาวดัดเป็นเปีย ผูกิบบิ้นไว้อย่างความ ปลอดภัยมาทางเบื้องหลัง"^๑ และ "ใบหน้าอ่อน ๆ ถิ่นงามกระจุมกระจิมเท่านั้น ..."^๒ ความเป็นกวีสตรีซึ่งรักนวลสงวนตัว เห็นได้จากการบรรยายเหตุการณ์ กวณหนึ่งดังนี้

...ชั่วครู่ใหญ่ ๆ เขาดิฉันอะไรทำอะไรทุกสิ่ง... แม้จนกระทั่งความ
รันทมของของตัวเอง... นอกจากความทุกข์โศกของหญิงกวนนี้ ลอย ๆ
ยื่นมือที่กระทางควยการควางไปเช็ดหน้าตา ในหลอดน ชายหนุ่ม
พลคอไปเบา ๆ

"นิง เสี้ย เลิศ, อยารองอีก มันไม่คี่เคย"

พอได้ฟังประโยกนี้ หลอดนก็ เงยหน้าขึ้นชา ๆ เขาจึงมองเห็นดวง
หน้านั้นตื้นตื้นมองเห็นนัยตาที่เต็มไปด้วยความคันคระหคกใจเต็มไป
ควยความพิสวงงงวาย รู้สึกตัวหลอดนสั่นสะท้าน เมื่อสัมผัสกับมือ
ของ เขา...^๓

ลักษณะที่เด่นชัดอีกอย่างหนึ่ง คือ ความรู้สึกอ่อนไหวและอ่อนแอต่ออำนาจ
ของความรักและความทุกข์โศก ปลอดภัยใจและร่างกายในแบบขางควยพิสวงของ
ความในใจ ซึ่งผู้เขียนบรรยายสภาพของหม่อมเจ้าหญิงมารศรีไว้ดังนี้:-

^๑ แม่อนงค์, เกิดเป็นหญิงและชั่วฟ้าดินสลาย (พิมพ์ครั้งที่สอง; พระนคร :
องคการคาของครุสภา, ๒๔๐๖), หน้า ๒๐.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔.

... เห็นเมื่อที่ววมบางซึกเขี้ยวทั้งคคดยหึงลงข้าง ๆ ตัวอย่าง เหนื่อย
 แสนเห็นด้วยหรือทอควาอ้วย กอกไมหึงปวงก็คคกกระววยลง เกลวอญอยู่กับ
 พันคน ทอมาสักครูลอญก็เบือนหน้าหนีจากดวงวาหิตย เกินดงไปตาม
 เบนดินพางชายทะเลอย่างแรมชรา พอถึงลาคทญาเบื่องดาง เทาสะคุด
 กอนหีบเซลดาดมดง ก็เลยพมหนาสะอั้น นิงอญเหมือนเก็กเล็ก ๆ

ชีวิต ในเรื่อง ชาครุภัก ซึ่งเขียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับ
 ทานหญิงมารศรี ก็วเป็นหญิงที่ววยงามออนหวาน เสนแผนคำละเอียดกอน^๒ นัยนคำ
 คำวาวลิกซึง^๓ เก็บำชอน เรนความไนใจตามแบบกุดสตรีสมัยเกา แมจะมีความ
 รักชายคนหนึ่งแต่ก็ยอมแต่งงานกับชายอีกคนหนึ่ง ความรักที่ไม่สมหวังทำให้เป็น
 โรคหัวใจพิการ ประกอบกับทอมาโคประพฤคินคคีธรรมโดย เป็นชุกกับพี่ชายของ
 สามีซึ่งต่างฝ่ายต่างมีความรักต่อกันอย่างเงียบ ๆ ก็ยึงสำนึกนึกและทรอมใจไน
 การกระทำผิดของตน จนเจ็บหนักและตายไป เช่นเดียวกับทานหญิงมารศรี ซึ่งสิ้น
 พระชนมควยโรคพระทัยพิการอันเนื่องมาจากความไม่สมหวังไนความรัก

ตัวละครฝ่ายหญิงไนยุคทอมา (พ.ศ. ๒๔๔๖ - ๒๔๐๖) มีลักษณะตรงข้าม
 กับยุคแรกหลายประการ กล่าวคือ เป็นหญิงที่มีความเป็นหญิงมากยิ่งขึ้นในรูปร่าง
 ลักษณะที่ชวนใจชาย เช่น ภักคินี จิระเวสน์ แห่ง แผนดินของเรา ซึ่งเขียนเมื่อ
 พ.ศ. ๒๔๔๖^๔ มีลักษณะเป็น "หญิงอายุ ๑๗ ปี เต็มไปควยชีวิตจิตใจ เต็มไป
 ควยความสคิส ขำวมองเปลงปลั่ง อวบสดางไปทกสวนกาย..."^๕ ละเมียด
 แห่ง ทงมหาราช ก็มีลักษณะเป็นสาวทรง เสนหออย่างลิลลัมซึ่งมาดัย ชูพินิจวากภาพไวว่า

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒.

^๒ แมอนงค, "ชาครุภัก," สุภาพพรรณ..., ๒๔๑.

^๓ เรื่องเดียวกัน, สุภาพพรรณ, ๑ (๑ มิถุนายน, ๒๔๗๒), ๔๔.

^๔ แมอนงค, แผนดินของเรา..., หน้า (๑).

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๐.

... หลอนไม่เหมือนใครหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่สวยสดงดงามโดยเฉพาะ หากงามอย่างผู้หญิงทั่ว ๆ ไปที่ผู้ชายไม่สามารถจะจระไนให้แน่ชัดลงไป โดด ก็ยังมีหญิง กิ่งนางไม้ กิ่งเทพธิดาและปีศาจ โดยตรงหลงหลอน อาจจะเป็นคนเฒ่าบางร่างเล็ก แต่โดยสำนึกความรู้สึกเหมือนหลอน จะกำยำล่ำใหญ่กว่าเขา นัยน์ตาที่ดำสนิทและคมวาวโตเกินที่จะอยู่ใน กว้างหน้าอันแน่นอวบ ปากที่ค่อนข้างกว้างก็เช่นเดียวกัน ตรงอก ซึ่งอวบผิปกก็เช่นเดียวกัน ฉะเมียดขณะนั้น ๒๕ ปีเต็ม แต่บางคราว รู้สึกเหมือนหลอนสาว สดชื่นและเบิกกว่าสุคติ ครั้นแล้วในชั่วขณะต่อไป กลับทรงโรยราไปกับแกกวาสัก ๒ - ๓ รอบ"^๑

นอกจากนี้ อีกลักษณะที่ดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้ามแล้ว ตัวละคร ฝ่ายหญิงในชุดหลังนี้ ยังมีลักษณะ เป็นหญิงสมัยใหม่ที่สังคม การ เมืองและการครองชีพ บังคับให้เป็นไป เช่น อุลลวดี แห่ง ลมแกง ผู้เป็นหัวหน้าสหพันธ์กรรมกรจังหวัด ชลบุรี และเป็นหัวหน้าในการนัดหยุดงานของกรรมกรบริษัทสหภาพศาลไทย มีลักษณะ ดังคำบรรยายต่อไปนี้:-

ที่ระยะซึ่งปกคลุมไปคลุมมณีคำ ฉะเอียงค่อน คอนข้างยง ราวกับจะ ไมเคยถ่มมือข้างคักหรือเซพมา เป็น เวลาแรมปี ปล่อยให้หมวกหนึ่ง สยายลง เปะปะออบที่ไหล ไบหนาซึ่งกมอญกับจดหมายหรือรายงานที่ กาดังร่างก็ถึกเหมือนจะแผงอยู่หลังอีกปอยของมัน เขาวันนั้นหลอน สวมเสื้อโปโลสี เทาสีขาวของผิวที่ยอดคอก ซึ่งปกคลุมเสื้อที่แม่ แฝง ไทเห็นนึก ๆ ตักกับผิวกัดคำจากแคคและลมของชีวิตกลางแจง ปรากฏอยู่ที่แกมและคอ^๒

...

^๑ แมอนงค์, หงมหาราช..., หน้า ๑๕๒ - ๓.

^๒ เรียมเอง, "ลมแกง," แสนสุข, ๔ (๕ ตุลาคม, ๒๕๐๒), ๖๕.

...มือซึ่งคอยข้างใหญ่ยื่นขามโกะมาที่ข้าพเจ้า...
 ...นัยน์ตาอันกำวาททั้งคิ้วขมุกขมูที่ใบหน้าข้าพเจ้าอย่างเปิดเผย
 ไบบอกความรู้สึกอะไร เลยตลอดเวลาที่พูด...
 ... เป็นใบหน้าของคนที่ชอบความเค็ดเคี้ยว เจ็บปากและกำดั่งใจ
 อันแรงกล้าไว เบื่องหลังนัยน์ตาคู่นั้น... ใบหน้าของคนที่มีการตัดสินใจ
 เป็นไปอย่างกระทันหัน ปราศจากการลังเล ความกังวลหรือ
 หวาดเกรงใด ๆ^๑

...
 "อบุดก็เป็นผู้หญิงวิเศษคนหนึ่งซึ่งฉันเคยรู้จักในชีวิตเขาอาจจะ
 เป็นเพื่อนำแจ้งในบางเวลา แต่ก็อาจรอนเป็นไฟขึ้นมาได้เหมือนกัน
 ผู้หญิงคนนั้นะใจเพชร เหลือเกินครึ่ง จำคำฉันไว้... ใจเพชร เหลือเกิน
 แลวก็ทรหดยิ่งกว่าผู้ชายอีกหลาย ๆ คน..."^๒

ศรี โสมมุกดา แห่ง ยุกสศทนาย เป็นตัวละครหญิงที่มีลักษณะเป็นอีก
 แบบหนึ่ง หลอนเป็นผู้จัดการ "บารุขางเผือก" ชีวิตนักธุรกิจและความจำเจกับ
 สังคมของผู้ชีวิตราตรีทำให้อหลอนเป็นหญิงประเภทใจนักเลง ปราศเปรี้ยว
 เปิดเผย ใจชีวิตอย่างอิสระอย่างคนที่เป็นายของตนเอง ดูอานจะมองเห็น
 บุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของศรีได้จากคำบรรยายต่อไปนี้
 ผู้จัดการสาวร่างใหญ่ หัวเราะฟันขาว ยิ้ม ตาทั้งคู่เป็นประกายวาว
 ของหลอนพิจารณา เขาแต่ก็ระชะจรคเหาอีกครั้ง...^๓

^๑ เรื่อง เคี้ยวกัน, หน้า เคี้ยวกัน.
^๒ เรื่อง เคี้ยวกัน, หน้า เคี้ยวกัน.
^๓ เรื่อง เคี้ยวกัน, หน้า ๒๒.
^๔ เรื่อง เคี้ยวกัน, แสนสุข, ๘ (๒๒ กรกฎาคม, ๒๕๐๒), ๒๘.
^๕ แมตคดลิ่งกรอม, ยุกสศทนาย..., หน้า ๑๕.

...
 ศรี เอนหลังพิง เกาน์ เศวร หัว เราะควย เสียงวันถึงจนกระทั่งออก
 ที่ใหญ่สมรางพุ่งออกมาคืบเสื่อ สะพานเหมือนถุกเขย่า...

...
 หลายครั้งและหลายกรณีมีเหมือนกันที่ลูกกาหรือขาประจำเหล่านี้
 ไม้ว่าตมและแก เอี่ยมและแอ เพราะสวาปามเข้าไปมากกว่า
 ก่าถึงจะรับโคและควคมิ ใจไม่อยุเลย เด็ดไปถึงกับดวนตามพาร์ค เนอร์
 ของคนจนแทบจะกลายเป็นคก้ออาญา แคทกกราว กาดะ เตสะและ
 ความมี ใจนัก เลงของศรีก็ช่วยแกสถานการณ์อันไม่ถึงประ สงค์และ
 เสียงคอกการนำความ เสื่อมเสียมมาสวาราชาง เผือกของหลอนไวโค
 ศรีจะตรง เขาไปในห้องนั้น ไมรูไมชี้คด เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คแกม
 สัพยอกฝ่ายชายซึ่งสวนใหญ่หนาแกงก่า เพราะความอับอาย เมื่อ
 เห็นหลอน แดวกหันไปปลอบโยนฝ่ายหญิง เหมือนแม่ไก จะให้
 ความคมกรองลูกอ่อนไวจากการตก เป็น เหมือนแก เหยี่ยวและกา
 สงหลอนออกไปลงหนาดางตาและแกงก่าใหม่ แดงก็หันไปที่ผู้ซึ่ง
 ก่าถึงมีหน้าที่ เพรอผาควา

"ที่หน้าที่หลังขอที่ แบบ เจาชู้กษอย่างนั้น ถ้าคคมันจริงไปไหน
 ไมหัน...บอก ยังมีฉันอยู่ทุกคน "

และทุก้อย่างก็มักจะดง เอยควยก็สำหรับทุก ๆ ฝ่าย^๒

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐๐.

...การใช้ชีวิตของสาวใหญ่นี้ อาจจะมีระกำค่าตามสายตา
 และมาตรฐานของสังคมปัจจุบัน แม้กระนั้น สิ่งที่ท่านไม้อาจจะหาได้
 จากสังคมทั้งหลาย นอกจากในผู้จัดการบารขางเผือกก็คือ ความ
 ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมตามนิสัยของนักเลง ไม่ว่าหญิงหรือชาย^๑
 ตัวละครฝ่ายหญิงในยุคนั้น มีลักษณะนิสัยและความคิดเห็นแตกต่างจาก
 ตัวละครในยุคนแรกโดยสิ้นเชิงกล่าวคือ มีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถทนต่อความทุกข์
 ภัยทุกชนิดได้ด้วยความวิญญานของนักสู้ชีวิตและควมทรหดอดทน ยอมรับความ
 เปลี่ยนแปลงของโชคชะตาและผลของพฤติกรรมโลก ๆ อย่างสงบ มีความหยิ่งที่
 จะยืนหยัดรักษาของตนเอง สามารถเลี้ยงชีวิตและปกป้องคุ้มครองตนเองได้
 โดยลำพัง

พิศ แห่งเรื่อง เหาหลง (หรือต่อมาเมื่อพิมพ์เป็นเล่มชื่อ ตะวับ-
หลัง เล็ดค) เป็นหญิงที่ชีวิตและมีจิตใจอย่างผู้ชายนักสู้คนหนึ่ง โดยรูปร่าง
 ลักษณะและบุคลิกภาพหลอนเป็นหญิงร่างสูงใหญ่ แข็งแรง ซอมแตงกายอย่างผู้ชาย
 คือสวมกางเกงและเสื้อเชิร์ต ผกเป็นคิกตัวเป็นประจำ ทางคานอนนิสัยและจิตใจ
 หลอนเป็นคนที่วิญญานของนักสู้ รักความยุติธรรม มีจิตใจเข้มแข็งที่จะเผชิญหน้า
 กับอุปสรรคทุกชนิดที่ขวางการดำเนินชีวิตของหลอน แต่ในขณะที่เกี่ยวกับหลอน
 ก็มีจิตใจเป็นหญิง คือห่วงใยในคนที่หลอนรักและต้องการการคุ้มครองจากผู้ชาย
 อย่างที่หลอนสารภาพกับ เขม หลังความตายของสามีของหลอนว่า

"...ใคร ๆ ที่นี้ แม่แก่เฮียสคเองคิดกันแควว เขาเป็นคนใจแข็ง
 บางคราว เขียมเกรียมเสียยิ่งกว่าผู้ชาย แต่ดองอยู่ที่นั่นไปหนอย
 ถึงจะเห็นกับตัวเองว่า มันจำเป็นเหลือเกินที่จะดอง เป็นเช่นนั้น
 ถาคณเราจะต้องการอยู่ควมความปลอดภัย แสดงความอ่อนแอของ
 ผู้หญิงให้ใคร เห็น เสียนึกเกี่ยวในที้อย่างนี้ คนเราจะไม่มีความสงบสุข

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒๐.

อีกต่อไป ใคร ๆ ก็ต้องการฉวยโอกาส ใคร ๆ ก็อยากจะรบกวน..."^๑
 สิ่งหนึ่งซึ่ง เหมือนกันในตัวละครฝ่ายหญิงของมาลัย ชูพินิจ ทั้งสองยุค คือ
 การยึดถือความรัก เป็นสรณะ เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิต เป็นความรักที่บริสุทธิ์
 และทุ่มเทชีวิตจิตใจ ไมสนใจว่าการตอบแทนความรักนั้นจะเป็นอย่างไร ไม่ยอมอยู่
 ไถกฏเกณฑ์ ระเบียบประเพณีของสังคมหรืออำนาจของบุคคลหนึ่งบุคคลใดนอกจาก
 ความต้องการของหัวใจตนเองเท่านั้น ไม่ว่าตัวละครนั้นจะอยู่ในชนชั้นใด เป็น
 จาวนายในราชสกุลอย่างหม่อมเจ้าหญิงมารศรี เทพโกสินทร์ แห่ง เกิดเป็นหญิง
 เป็นหญิงชั้นกลางผู้มีฐานะในสังคมคืออย่างภักคินี จิระเวส น แห่ง แผนดินของเรา
 หรือหญิงชนบทอย่างจำปา แห่ง ทงมหาราช

หม่อมเจ้าหญิงมารศรี เทพโกสินทร์ เป็นจาวหญิงในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช
 ผู้เล็ก เลี้ยงการ เสกสมรสกับจาวชายหม่อมคนหนึ่ง เนื่องจากไม่มีความรักและไถ่เงิน
 ทางมาพักรักษาโรคพระทัยพิการอยู่ที่อ่าวน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่นี้เธอได้
 พบกับประภาสผู้หลบหนีเงื้อมมือกฎหมายมาซ่อนตัวอยู่ ทั้งสองคนใกล้ชิดกันและมี
 ความเข้าใจกัน เป็นอย่างดี จนในที่สุดท่านหญิงมารศรีก็ตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตเยี่ยง
 ดนสามัญร่วมกับประภาส

การตัดสินใจของท่านหญิง เป็นการกระทำที่ท้าวหาญ เนื่องจากสมัยนั้น
 ยังคงอยู่ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช ซึ่งความแตกต่างระหว่างชนชั้นยังเป็นปัญหา
 ของสังคม แต่ท่านหญิงให้เหตุผลว่า

"...ความรัก ตามทัศนะของฉัน เป็นสิ่งที่ควบคุมหรือบังคับกันไม่ได้
 อยากรู้แต่เพียงกักขังหรือลามาโซใส่พานทอง คือหลงผิดที่กรรม
 อยางเจ้าจอมชอย เจ้าจอมทับทิมในเรื่องที่แหม่มหุ่ยส ดีเลี้ยว
 โนเวนส์ แกเขียนไว้ในรัชกาลที่ ๔ ก็ไม่เป็นผลที่จะทำใหคนกลัว

^๑ เรียบเอง, ตะวันหลังเลือด (พระนคร : คุรุกิจโกษา, ๒๕๐๖),

ไม่ต้องการอะไรทั้งนั้น นอกจากความแน่ใจว่า หลอนยังเป็นที่ต้องการของเขา หลอนมีใคปรารถนาถึงกับว่าจะครอบงำความรักของรโนไวโดยสิ้นเชิง อย่างมากที่หลอนต้องการก็เพียงส่วนหนึ่งส่วนใดในหัวใจของเขา ขอให้พอมีที่สำหรับหลอน จะใคยรวบรวมถวายเท่านั้น^๒

ยุพดี แห่ง ข้าศึกินสลาย เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงลักษณะตัวละครฝ่ายหญิงยุคหลังไคเป็นอย่างดี หลอนเป็นหญิงร่างเล็ก อายุไม่เกิน ๒๐ ปี ผมดำ ตางาม ดวงตากระจ่างระจิม มีลักยิ้ม มียิ้มที่เตือนใจ มีนัยน์ตาซึ่งทาโลก^๓ มีเสน่ห์ในการคบหาสมาคมและปกครองคนไคอย่างดี^๔ มาลัย ชูพินิจ บรรยายคุณสมบัติบางอย่างของหลอนไวว่า

...ยุพดีเป็นเพื่อนที่ดี เรื่องราวที่สนทนาปราศรัยกัน เฉาก็น่าสนใจ ไม่ไรสาระแค้นสารอย่างการสนทนากับผู้หญิงอื่น ยุพดีมีพื้นความรู้ กว้างขวาง กว้างขวาง ไม่เฉพาะแต่ในทางอักษรศาสตร์และการ คณิตที่เท่านั้น นิสัยในการรักการอ่านหนังสือจีปาดะมาแต่เด็กแต่นอย ทำให้หลอนรอบรู้วิชาและความรอบตัวทั่วไป...การสนทนากับ หลอนทำให้หลอนมองผองใส ทำให้หมโนคติของเขาตบเถน พิจารณากัน อย่างทุกถกทุกถม ยุพดีเป็นผู้หญิงที่เฉลียวฉลาด และมีชีวิตชีวา ยิ่งกว่าหญิงใคทุกคนที่ เขา เคยพบมาแล้ว^๕

^๑ ทงมหาราช..., หน้า ๒๒๗.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๕.

^๓ เกิดเป็นหญิงและข้าศึกินสลาย..., หน้า ๑๑๕.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๗.

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๑ - ๒.

บุคคลที่เป็นหญิงที่มีอิสระ ประพฤตินตามความพอใจของตนเอง สามารถพูดถึงเรื่องกามารมณ์ได้อย่างเปิดเผยและมีทัศนะว่า ความรู้สึกระหว่างหญิงกับชายนั้นไม่มีอะไรมากไปกว่าหัวใจที่เต็มไปด้วยความรักปรารถนาและร่างกายที่เต็มไปด้วยความใคร่^๑

อย่างไรก็ดี ในตอนปลายสุดของชีวิตการประพันธ์ คือประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาดัย ชูพินิจ ได้สร้างตัวละครหญิงแบบใหม่ขึ้น เป็นแบบที่สอดคล้องกับฐานะในสังคมของหญิงไทยที่ก้าวขึ้นมา เข้มแข็งมา เข้มแข็งใกล้เคียงกับชาย ตัวละครหญิงใหม่นี้มีโลกความรักระหว่างหญิงกับชาย เป็นอิสระ เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิตก็ออกไปตรงกันข้ามหลอนมีโลกทัศน์ ที่กว้างขวางกว่าเดิม ความรักสำหรับหลอนไม่สำคัญเท่าความเหมาะสมและการแต่งงานอาจแยกออกจากความรักได้โดยเด็ดขาด ความรักสำหรับหลอนมีความหมายกว้างออกไป จากความรักระหว่างหญิงกับชาย เพียงสองคน กลายเป็นความรักมวลชนและมนุษยชาติ ความรักไม่สำคัญสำหรับหลอน เท่ากับหน้าที่ที่หลอนมีต่อสังคมเป็นส่วนรวม

ובדבתי แดง เป็นตัวอย่างของตัวละครหญิงแบบใหม่ที่หลอนรักใคร่ นักหนังสือพิมพ์ ซึ่งติดตามข่าวการทำงานในแผนกรมกรของหลอนจนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน แต่หลอนปฏิเสธที่จะแต่งงานกับเขา โดยแสดงเหตุผลว่า

"เราต่างคนต่างมีอะไรซึ่งเราตีค้ายิ่งกว่าชีวิตของคนบางกราว เราต่างคนต่าง เกือบจะละทิ้งมัน เพื่อเห็นแก่ผลประโยชน์และความสุขส่วนตัว แต่เราก็ทำไม่ได้ อุดมคติในฐานะนักหนังสือพิมพ์ของคุณไม่ยอมให้หลุดสละทิ้งหลักการและจรรยาบรรณของนักอุดมการณ์ ของฉันในฐานะนักต่อสู้ เพื่อความเป็นธรรมระหว่าง

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๐.

แรงงานและแรงเงินก็ไม่ยอมให้คิดเงินละทิ้งหน้าที่ไม่ได้ เรา เก็บคนละทางคะคิรี, วัตถุประสงค์ในชีวิตของเราไม่มีอะไร เหมือนกันเลย เราบูชาพระเจ้าคนละองค์ ตรีทธาในอนาคต คนละโลก ถ้าเราสูญเสียสิ่งเหล่านี้ เราก็จะสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างที่เราถือกันว่ามีความหมายในชีวิตของเรา... โลกกำลังเปลี่ยนไปคะ คิรี, เพียงความรักอย่าง เคียวมังไม่ เป็นการ เพียงพอที่จะทำให้โลกนี้สวยงามสกลกายเป็นที่น่าอนาถาสยใจ เราจะต้องมีสิ่งอื่น ๆ อีกนอกจากความรัก มนุษย์ เราจะต้องมีความเป็นธรรมชาติเห็นอกเห็นใจ มิฉะนั้น มนุษย์ เราก็อยู่ร่วมกันควยคี่ต่อไปไม่ได้

เป็นที่น่าสัง เกตว่า ตัวละครหญิงซึ่งมีลักษณะแตกต่างกับทั้งสองยุคนี้ มีความคล้ายคลึงกับบุคลิกลักษณะของหญิงในชีวิตจริงของมาลัย ชูพินิจ ๒ คน คือ นางอนงค์นาฏ วิริยศิริ เพื่อนหญิงที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันในวัยรุ่นสมัยที่ มาลัย ชูพินิจพักอาศัยอยู่ในบ้านพระยามหาอำมาตยธิบดีและนางสงวน ชูพินิจ ผู้เป็นภรรยา

ตัวละครในยุคแรกซึ่งมักเป็นหญิงรูปร่างแบบบาง ผอมยาวสลวย กิริยา ทาทาง เป็นกุลสตรีไทยอ่อนหวานและสงบ เสียงมนนั้น เป็นแบบที่ตรงกับ บุคลิก ลักษณะของนางสงวน ชูพินิจ ผู้ซึ่งแม้ในวัยปลายของชีวิตก็ยังคงลักษณะสตรีซึ่งแบบบาง นุ่มนวลและพูดน้อยสน เป็นกุลสตรีวัย เช่นนั้น

ตัวละครในยุคหลังมีลักษณะหลายประการซึ่งตรงกับบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของนางอนงค์นาฏ วิริยศิริผู้ซึ่งในสมัยที่รุ่นสาวนั้นได้ชื่อว่า เป็นสตรีที่ทันสมัยแห่งยุค สามารถสมัครแข่งขันสมัครแข่งขันประกวดความเรียวร่วมกับชายได้ มีชื่อเสียง เคนอยู่ในวงสังคมชั้นสูง นางอนงค์นาฏ วิริยศิริ เป็นสตรีที่สวยงามอย่างสมบูรณ์ มีกิริยาปราดเปรียว ทาทาง เปิดเผย ใจกว้างและตรงไปตรงมา

^๑ เรียบเรียงเอง, "ลมแดง," แสนสุข, ๘ (๒๒ พฤษภาคม, ๒๕๐๒), ๒๐.

มีความเชื่อมั่นในตนเองและถือใจของตนเป็นใหญ่ ไม่วันทันใดก็บอกความรู้สึกของ
สังคม

นอกจากจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับหญิงในชีวประวัติของณัฐประพันธ์แล้ว
ตัวละครของมาลัย ชูพินิจ ยัง เปลี่ยนไปตามยุคสมัยและสิ่งแวดล้อมของตัวละคร
ตัวละครในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นกุลสตรีที่อยู่ในกรอบประเพณีไทย
ตัวละครในสมัยประชาธิปไตย เป็นหญิงสมัยใหม่ที่ไม่คำนึงถึงประเพณีหรือความ
รู้สึกของสังคมนอกจากใจตัวเอง สามารถรับผิดชอบตนเองและทำงานในแก๊งค์กม
มากขึ้น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ตัวละครของมาลัย ชูพินิจ เป็นตัวแทนของ
หญิงไทยในยุคสมัยต่าง ๆ กัน และสร้างขึ้นมาจากบุคคลจริง ๆ ซึ่งผู้เขียนมีความ
สัมพันธ์ด้วย เป็นส่วนมาก

๒. ตัวละครฝ่ายชาย โดยรูปร่างลักษณะตัวละครฝ่ายชายของมาลัย
ชูพินิจ มักจะมีลักษณะตรงกันข้ามกับลักษณะของณัฐประพันธ์ กล่าวคือมีรูปร่างดำสัน
แข็งแรง ทาทางบักบีน และมีใบหน้าคมเข้มแบบลูกผู้ชาย ทางด้านจิตใจมักเป็น
แบบเกี่ยวกับเพศคือ เป็นนักสู ทรหดอกทน มีน้ำใจเป็นลูกผู้ชาย มีอารมณ์รุนแรง
และเป็นนายของตัวเอง

ประกาศ แห่ง เก๊กเป็นหญิง มีลักษณะตามคำบรรยายว่า

...เป็นคนดำสันและสูง คางย่น ริมฝีปากบางและเม้มแน่นอยู่
เบื้องนี้จ แต่อะไรก็ไม่แตกบ้นั้นนั่น... บ้นตาอันเป็นสี เหล็กกล้า
ระคนไปควายประกายของความแข็งแรง ซันซม บักบีนและก้น
ซ่อนความอ่อนหวานหรือความอ่อนโยนใด ๆ ตามธรรมชาติเค็มไว
ณ ที่หนึ่งที่ใดโดยสิ้นเชิง...

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑ แอนงค์, เก๊กเป็นหญิงและชั่วฟ้าดินสลาย...., หน้า ๓.

อิน แห่ง ชาติกิน มีลักษณะดังนี้:-

แต่เขาก็มาบ่นอยู่ที่นั่นแล้ว พรอมควยรางที่ถอนข้างลำ ไหลที่กว้าง และแขนที่เกร็ง ยืนอย่างค ๆ ปรากฏอวบโอบโอบหนาที่กราว เต็มไปควย หนวคเกรวเหมือนไม้เคยพมมีคโคณ กรานแคะจนเกือบดำและ เต็มไปควย เจตนาอันจริงจัง...

ริน แห่ง ทงมหาราช เป็นแบบอย่างที่ดีที่สุดสำหรับตัวละครฝ่ายชายตาม

รสนิยมของ มาลัย ชูพินิจ เขามีลักษณะ เป็นเด็กผู้ชายที่เกศ เต็มตัว มีความทะเยอทะยานที่จะสร้างอนาคตและที่จะเป็นใหญ่ "โลกของชายผู้นี้คือสนามที่มนุษย์แข่งแกร่ง เทานั้นจะนานพจนออกมาในฐานะมนุษย์... จุดหมายปลายทางของชายผู้นี้ อยู่ที่ เป็นนายคน เป็นหัวหน้าซึ่งใคร ๆ จะต้องเชื่อฟัง ใคร ๆ จะต้องปฏิบัติตาม"^๒ มีวิญญานของนักบุญที่ร่อนระออยอยู่ในเส้นเลือด มีการตัดสินใจที่เด็ดขาด เพราะความเชื่อมั่นในตัวเองและไม่เคยถอยหลังให้อุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้น

มาลัย ชูพินิจ วาดภาพรินไว้อย่างชัดเจนและมีชีวิตจิตใจ เขาเป็นชายที่มีอารมณ์รักและอารมณ์โกรธอยู่ตลอดชีวิตการต่อสู้ของเขา "เขารูว่าความรักเป็น อย่างหนึ่งในขณะที่ความโกรธ เป็นอีกอย่างต่อไป แมกระนั้นเขาก็ไม่เคยพยายาม แยกมันออกจากกันและยอมตัวอยู่ในอำนาจทั้งสองนั้นด้วยความสมัครใจยินดี อย่างชายที่ลดความปรารถนาของตนเป็นพระเจ้าทั่วไป"^๓ รินมีความรักที่จริงใจ ใหลกับสุกใจ ภรรยาของเขา มีความใหลกับจำปา เพื่อดูของสุกใจ อย่างที่เขา สาราภาพอย่างกดาหาญและตรงไปตรงมากับจำปาวา "ชาติองการ เอ็งเสมอ จำปา...อยากโคเิ่งตลอดมา" รินกระซิบบอก หลายชั่ว刻ียวหมากแผลกภายหลัง

^๑ แมอนงค์, "ชาติกิน," นิราศหัวใจ (พระนคร : องค์การคธาของครุสภา, ๒๕๑๖), หน้า ๕๔.

^๒ เรียบเอง, ทงมหาราช..., หน้า ๕๗ - ๘.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘๑.

"แต่ซาร์รักสุใจ... ซาร์จะรักเขาตลอดไป" แด่ต่อมา เขาก็กลับมีความรักอย่าง
 บุษบาให้กับตะเมียด ภรรยา นายเสถียรซึ่งอยู่ในวงการกาไม่ด้วยกัน และอย่าง
 ชายที่ถือความปรารถนาของกันเป็นพระเจ้า เขาไปด้วยตัวเองให้เป็นที่กับตะเมียด
 อย่างลับ ๆ จนกระทั่งตะเมียดตั้งครรภ์ โดยไม่เคยหยกคิดถึงพระวรวงถึงปัญหาและ
 วิธีแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเลยแม้แต่น้อย นี่ก็ความเป็นบุรุษ ความเป็น
 ผู้ชายธรรมดาของวัน

นอกเหนือจากการสร้างไทรน เป็น ลูกผู้ชายที่ต่อสู้ เพื่อการสร้างหลักฐาน
 และอนาคตของกันเองกับครอบครัวแล้ว มาดิย์ ชูพินิจ ยังกำหนดไทรนเป็นนัก
 พัฒนาชนบท ผู้มีใจมุ่งหมายที่จะสร้างสรรคสังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อประโยชน์
 ของชนรุ่นหลัง วันมอง เห็นอนาคตของคลองสวนหมากไกลกว่าที่ชาวบ้านทั่วไป
 มองเห็น คลองสวนหมากอุดมสมบูรณ์กว่าเขาไม่ เบียดจรรยา แต่ชาวบ้านทั่วไป
 มีความพอใจเพียงแกะเปลือกผักเพื่อเอียงชีพไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น วันเป็นเหตุเปลี่ยน
 ทักษะคิดของชาวบ้านที่คิดว่า ผู้ที่มีเงินเท่านั้นจึงจะกาไม่ไกล เขาหมกเทศวิจิตรใจ
 ลงไปในการกาไม่เอง กายนั้นสมองและกำลังกายของตนเอง จนในที่สุดก็
 สามารถทำกาไม่สำเร็จ ชาวบ้านหันมาเอาชีวิตรักไม่สงในแก่เขาในราคายุติธรรม
 ทุกคนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น คลองสวนหมากกลายเป็นย่านกลางของการกาไม่ใน
 กำแพงเพชรและไคร้มีการยกระดับจากหมู่บ้านขึ้นเป็นตำบลในเวลาต่อมาด้วย
 ฝีมือพัฒนาชนบทของวัน

เป็นที่น่าสัง เกตว่า ตัวละครสำคัญฝ่ายชายของมาดิย์ ชูพินิจ มีลักษณะ
 นิสัย เสนออย่างหนึ่งคือ ความเป็นลูกผู้ชายซึ่งแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ กัน
 ก็ แห่ง น้ำเหนือเริ่มลด เป็นลูกผู้ชายที่ยึดถือคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับแม่ของเขา
 จะดูแล หับ น้องชาย เกรให้กาเป็นชีวิตไปด้วยดี เขาดีดกเพราะเขาคนที่ว่า

๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๐.

กับน้องชาย เมื่อออกจากคุก เขาเที่ยวติดตามน้องชายซึ่ง เขาคงใจ ปลอดภัย
 ของผู้เป็นนายจ้างของดี แต่ไม่อาจชักจูงน้องใจกลับตัวกลับใจเป็นคนดีได้
 ก็ ปฏิเสธความสุขส่วนตัวที่จะใคร่เพียงแต่ เขาจะยอมมีชีวิตร่วมกับจันตี
 เกรงผู้อื่นหมายและนายจ้างของเขา เขาบอกตัวเองว่า "ตราบดีที่อนาคตของ
 ทั่วยังไม่ปลอดภัยหรือแน่นอนไปในทางหนึ่งทางใด เขามีสิทธิ์อะไรที่จะรับความสุข
 ส่วนตัว ? จนกว่าจะถึงเวลานั้น เขามีสิทธิ์อะไรที่จะผูกพันหญิงหนึ่งหญิงใดไว้
 กับเขา" เขาใช้ชีวิตอดสูเรื่อยมาตลอดเวลาที่ติดตามน้อง จนในที่สุด
 เมื่อน้องตาย เขาจึงได้มีโอกาสเริ่มชีวิตใหม่ของตนเอง

หลวงศรีราชอักษร แห่ง ศาลาบุรุษ นักเขียนและนักศึกษาระดับศาสตร
 กอนชาสูงอายุนึ่งซึ่งมีอุปนิสัยที่ค่อนข้าง เห็นแก่ตัวและนาราว่าค่าภัยสำหรับผู้ที่ไค
 กบหาสมาคม แมแต่ผลดีหญิงที่เขาแอบรักหลอนอยุ่เย็บ ๆ ก็ไม่อาจทำให้รัก
 เขาได้เนื่องจากนิสัยคั่งกวดาวนี้ แต่เมื่อเขาทราบวาวิสูตร ชายซึ่งมีสติมีความชอบ
 พอมมากเป็นพิเศษ ไคหายสาปสูญไประหว่าง เดินทางไปปรายขอความช่วยเหลือที่อำเภอ
 นครไทย จังหวัดพิษณุโลก และการหายสาปสูญของเขาทำให้นิสิตมีความเศร้าใจ
 มาก แม่วิสูตรจะเป็นคู่แข่งของเขา แต่หลวงศรีราชอักษรก็นำใจเป็นลูกผู้ชาย
 พอดีที่จะแอบ เดินทางไปค้นหาวิสูตร ควบคุมตนเองจนพบในขณะทีวิสูตร และขณะกำลัง
 ปวย เป็นไขจับสั่นออกกลางป่า และไคนำตัวไปรักษาจนหายจึงไคพากลับมาหาสติ
 ทั้งนี้โดยมีไคเอยอ้างถึงความตั้งใจจริงของคนที่จะเห็นผู้ที่มีความสุขสมหวังกับ
 คนรัก เอยแมแต่จนอย นี้นว เป็นการ แสดงถึงความ เป็นลูกผู้ชายอีกแบบหนึ่ง

ตัวละคร ของมาลัย ชูพินิจ มีลักษณะที่เป็นปลุชนเหมือนคนที่เราพบเห็น
 ในชีวิตประจำวัน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและอารมณ์ไปตามเหตุการณ์และ
 สิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจนที่พร้อมรอย เปรอ เซนต์ เป็นตัวละครประเภทที่เปลี่ยนแปลงไค

๑ แมอนงค์, น้ำเหนือเริ่มลด, (พระนคร : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๑๕).

(Round Character) การวาดภาพตัวละครโดยมีชีวิตจิตใจจนผู้อ่านมีความรู้สึกว่าใคร่จิกกับตัวละครจนสามารถสัมผัสได้กับ มีผลเนื่องมาจาก มาลัย ชูพินิจ เป็นนักประพันธ์ที่มีโครงสร้างโครงเรื่องอันกลมกล่อมอย่างนักประพันธ์ระดับสูงมาก แต่เขาจะเริ่มเขียนเรื่องเมื่อเขามีอารมณ์ (Emotion) ที่ได้รับจากความกระตือรือร้นใจและสร้างตัวละครขึ้นใหม่ในภาพก่อนแล้วจึงดำเนินเรื่องไปตามลักษณะนิสัยของตัวละคร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเขา^๑ ท่านเอง เกี่ยวกับที่เขากำหนดให้ตัวละครตัวหนึ่งของเขา คือ กิเรก นักประพันธ์หนุ่มแต่งเรื่อง เมืองนิมิต กล่าวถึงวิธีแต่งนวนิยายไว้ตอนหนึ่งว่า

...ตัวละคร ของผมจะคงรู้สึกใด หายใจใด เต็มไปควยเลือด เต็มไปควยเนื้อ เหมือนอย่างมนุษย์ปกคลุมทั้งหลายไม่ใช่เรื่องของความเพอ ความฝัน ชีวิตล้วนแต่หวานและอยู่ในกรอบที่กำหนดไว้ ตัวละครก็เดินไป ว่าจะไป แล้วแต่เขียนจะชักใยเหมือนหุ่นกระบอก... เกี่ยวกับ ตัวละครทุกตัวอยู่ในหัวหมดแล้ว แผนผังของชีวิตตัวละคร เหล่านั้น เช่น เกี่ยวกันมัน เป็นเหมือนส่วนหนึ่งของผม ก็นับกับผม นอนกับผม... ถึงเวลาลงมือเขียนเมื่อไร ตัวละครทั้งหลาย จะแสดงบทบาทของมันเองจนกว่าจะจบเรื่อง^๒

และอย่างที่มาลัย ชูพินิจ เคยเขียน "คำนำ" ใน แผนดินของเรา ไว้ว่า

ตลอดระยะเวลา ๔ ปีในชีวิตหยุก ๆ หยอน ๆ กระตือรือร้นกระแสนของ "แผนดินของเรา" ไม่มีระบะใดเลยที่ข้าพเจ้าจะได้รับความพอใจ เพราะมีเวลาหมดแต่ให้เรื่องนี้ได้เต็มตัวอย่างการเขียนภาคคน

^๑ ไอศูร (นามแฝง), "ชมรมนักประพันธ์ครั้งที่ ๗," พิมพ์ไทยวันจันทร์, ๓ (๒๔ เมษายน, ๒๔๕๓), ใบแทรกระหว่างหน้า ๑๔ - ๕.

^๒ เรียบเอง, "เมืองนิมิต," สยามสมัย, ๗(๒ พฤศจิกายน, ๒๔๕๖), ๕๔-๕.

ซึ่งกระพ้อยชดเชยที่ด้วยส่วนพระนั่งถัก และถาหากทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นไป
โดยเรียบร้อย ข้าพเจ้าก็คงจะโศกใจ "แผนดินของเรา" เสีย" แต่
สมัยนั้น แต่ตามันจับในสมัยนั้น บางทีท่านก็อาจจะใจ "แผนดินของเรา"
ที่ไม่เหมือนฉบับปัจจุบัน มันอาจจะยาวกว่านี้ และบางทีก็อาจจะสั้นกว่า
เพราะว่า อย่างนวนิยายอื่น ๆ ของข้าพเจ้าทั่วไป ตัวละครมาก่อน
และเรื่องมาสู่สุดท้าย ฉะนั้นมันก็อาจจะผันแปรไป ตามแต่เหตุการณ์
ตามแต่สิ่งแวดล้อมและความชัดเจนจากชีวิตประจำวันจะบังกับ^๑

และ...

อย่างไรก็ดี, อย่างหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าอาจสารภาพได้ด้วยความภาคภูมิใจ
อย่างเต็มทักคือ ครั้งหนึ่ง เมื่อตัวละคร เหล่านั้นผุดขึ้นในจินตนาการแล้ว
ไม่เลหายไปในไหน ข้าพเจ้าอาจจะขึ้นเหนือ ดวงใจ ข้าพเจ้าอาจจะ
อยู่ในดินเหล็กและเพลิงของจักระ เบิกทรัพย์สินในที่เงียบสงัด ภาพของ
ตัวละคร เหล่านั้นยังซัดอยู่ในความทรงจำ ภักดิ์มี ขำรัง นเรนทร์และ
อัจฉราอาจจะตายไปตามบทที่ตนจะต้องตาย แต่คนเหล่านั้นยังมี
ชีวิตอยู่ในสายตาและความรู้สึกของข้าพเจ้า ท่านเอง เกี่ยวกับบทคัด
แต่ง "สวนหงษ์" เปรม แต่ง "บ้านสร้าง" ซาคี เกรษมนันท์และ
ตัวละครต่าง ๆ แห่ง "ดวงเกรษมนันท์" บางทีมันอาจจะเป็นด้วยความ
อ่อนแอของข้าพเจ้าเองและบางทีก็อาจจะ เป็นเพราะตัวละคร
เหล่านั้น เกิดจากมโนคติของข้าพเจ้า ฉะนั้นมันก็จะได้รับการหล่อเลี้ยง
อยู่ในมโนคติของข้าพเจ้าต่อไป ในฐานะคนที่เราชอบ คนที่เรารักและ
คนที่เราอยากจะให้ใคร ๆ เป็น^๒

^๑ แม่อนงค์, แผนดินของเรา..... หน้า (๗).

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า (๕) - (๖).

บทสนทนา

ในการเขียนนวนิยายยกคน (ประมาณ พ.ศ.๒๔๖๕ - ๒๔๘๐) มาด้วย
 ชูพินิจ นิยมไชยบทสนทนาที่ค่อนข้างยาว ไม่เป็นธรรมชาติตามบทสนทนาในชีวิตจริง
 อาจเป็นเพราะผู้เขียนเพิ่งจะได้แสดงทัศนะมากเกินไป เช่น เรื่อง ศาสนารัก
 ซึ่งเขียนในปี พ.ศ.๒๔๗๓ เก็บไปควยบทสนทนาที่ยาวและเป็น _____ ภาษา
 เขียนมากกว่าภาษาพูด เช่น

หลวงศรีราชอักษรทรุคควลงนั่งบนเก้าอี้ข้าง ๆ กมที่ระแฉบออก
 ควยเสียงแจมโสภา

"ขอเห็นผมทราบคืออยู่ แต่จะแปลกอะไร เราทุกคนเมื่อเกิดมาแล้ว
 จะต้องเป็นโรคอะไรกันสักอย่างหนึ่ง ทางแต่จะช้าหรือเร็ว มีจะเนิ่น
 มนุษย์คงไม่มีเวลาแก่และตาย วิทยาศาสตร์ที่ใหม่ที่สักใดพิสูจน์ให้
 เราทราบกันแล้วว่าความตายอย่างธรรมดาไม่มีในโลก ทุกคนจะ
 ต้องใคร่บอะไรสักอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ธรรมดา คอยบังคับคัดค้าน
 ให้เราออกไปจากโลกซึ่งเราควรอาศัยโลกที่มนุษย์เราโคพบตัวของ
 ตัวเอง"

"อ้อ ก็แล้วคุณหลวง เเลคคิดว่าจะใคร่บอะไรกับ เขามาง"

ชายชราตั้งกระทู "ก็อย่างเดียวกับที่โตเทาใคร่บแหละขอรบ"

หลวงศรีตอบยิ้ม ๆ "คือ รึกสี่ดวง โรคของพวกขนนาง มัน เป็นมรดก
 ตกทอดมาถึงตัวเราไม่ผิดกับ เสียยศ เป็นขานที่เรารับมาจาก
 บรรพบุรุษ แต่ปยาตายายของมจะทิ้งอะไรไว้ให้ผมขางไมทราบได้
 ถาหากันทั้ง เชื้อโรคไว้ให้จริงก็ทิ้งอย่างกรวดาที่สุด เพราะมันยังไม่
 แผลงอิทธิฤทธิ์เอากับผมเลย แต่มันคงจะส่ำแกงสักวันหนึ่ง..."

ขางหนา "

"วันหนึ่ง... ขางหนา แนอนละขอนั้น" เสียง เจาคณ เมธากรณีย์
 บอกว่า ชักสนุก "เชื้อโรคทุกชนิดมันก็จะไม่กอยปลดอย เหยื่อของมันไปพรอก

ฉันเองก็สกับมันมา เป็น เวลาหลายปีหนักหนา แต่คงหายก็คงยอมแพ"
 ถึงตรงที่ทานหยุด เบี่ยมหน้าออกไปทางหน้าต่าง มองดูคนทาง
 ซึงวกเวียนไปตามโหลเขา เขาไปในเขตเมืองอย่างกั้ววด
 "ฉันทแปลกใจจริง ๆ ว่า ผุสคีเราไปไหน เวลาของการควัดจะเป็นไมอยู
 ทุกกราวไป"

หลวงกรี่หันไปมองนารีกาที่ข้างฝา "นี่ยังไม่ถึงเวลาเธอเลิกจาก
 โรงพยาบาลนี้ครับ"

"โรงพยาบาล...โรงพยาบาลเสมอแหละ อะไร ๆ ก็โรงพยาบาล
 ฉันทคิดว่าฉันทควรจะไปอยู่ที่นั่นเสียแล้ว ถ้าใครรับความดูแลเอาใจใส่
 เพียงกรึ่งหนึ่งของพวกเขาหมอมันสาออย เหลานั้นก็เอา เอะ...บ
 ในสมัยพระพุทชยอกศา เมื่อคนไขป่วยเราก็เก็บยาจากป่า จากรากไม
 คมกินไป ทาไป พนไปเคล้าฟังกวาวจะหายสนิท นั้นมันคอยไกล
 การพยาบาลเขาตนอย แล้วไมคงมีการอดศาออย การประจ
 ประแจเหมือนเด็กทารก" ทานยกไหล่ สีหน้าแจ่มใส ยิ้มอย่างสนุก ๆ
 เหมือนเมือขอรำไนใจ แล้วจึงพทกอ "แต่ในสมัยนี้ เรามีพวกผุสคิง
 รุน ๆ สาว ๆ คอยปอชวาว พันผา ชะแผล พอพวกหมม ๆ ทั้งแม
 แดกคแนวชวน คนไหนมึงเจือสวยสักทนอย เจารอยชวนนี้ยิง
 ทองใจเวลานานขึ้นสำหรับการรักษา" ทานยกมือป้องปาก ทำเสียง
 ซดก ๆ อยู่ในลำคอ "คุดกสาวฉันทเด็กกอดหลวง เวลาที่เกือบจะ
 เหมือนว่า เวลาทั้งหมดดวงไปที่โรงพยาบาลเท่านั้น ฉันทยังสงสัย
 อยวว่า ผุสคีจะทำอย่างไร เมื่อสิ้นการ เจ็บป่วยกันเสียที่"
 หรืออย่างไน ความรักคดยมา ซึ่งแดง เมือ พ.ศ.๒๔๙๒^๒

^๑ แมอนงค์, กาศนารีก (พระนคร: กิดปาบรรณาการ, ๒๕๐๕), หน้า ๕-๖.

^๒ พิมพ์เป็นตอนๆใน ประชาชาติรายสัปดาห์ ฉบับประจำวันที่ ๒๔ ธันวาคม
 ๒๔๙๔ เป็นต้นมา.

"ความรัก เป็นสิ่งมหัศจรรย์จริงค่ะ แต่ก็ไม่เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง
ที่คนทั้งหลายพากัน มันไม่ใช่ของที่จะจีรัง เพียงแต่ไปชั่วกาลเวลา
เสมอไป ความรักอาจจะวางโรยไปในระหว่างที่คนเรายูควัยกัน
เพราะเหตุที่เป็นมิตรหรือเกลียดชังต่อกันและกันหรือสรรพสิ่ง เกี่ยวกับ
แต่ในการที่คนเรายูควัยกันใดเช่นนั้น จำเป็นจะต้องมีรากแก้ว
ซึ่งจะเจริญงอกงามลงไปสู่ชีวิต เองด้วย"

หลอนยิ้มอย่างอ่อนหวานและ เอื้อมมือไปแตะมือ เขาเบา ๆ
"ส่วนเธอเองไม่มีรากแก้วอย่างที่คิดไว้มานานโดยวิथा เธอไม่เคย
มีอะไรที่จะนับว่าเป็นรากแก้วใดเลยสักอย่างเคี้ยว คิดนทรานชนิดนี้
มานานแล้ว เธอมีความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น
กินรณและความหมกมุ่นในการที่จะไปสู่ความสำเร็จ แต่เธอไม่มี
รากแก้วอย่างว่า อุปนิสัยใจคอของเธอไม่เหมาะและในการที่จะสร้าง
ครอบครัวใหญ่ เพื่อดำเนินสกลวงศ์และคัมภรณมรดกในตระกูล
ต่อไปเห็น คนเราจำเป็นจะต้องมีอุปนิสัย เป็นพื้น เพื่อยุติคามภูมิประเทศ
และอากาศแวดล้อม

เมื่อเธอเคยเล่าให้คิดนฟังถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เธอมากหมายจะทำ
ในชีวิตมันทำให้คิดนรู้สึกท้อใจ เพราะคิดนทราบดีว่า เมื่อไร เธอ
พุดอย่างนั้นแล้ว เธอก็คือนักเผชิญภัยอย่างแก้ไขไม่ได้ และสิ่งที่เราทำได้
เริ่มกันขึ้นที่เขมมไม่มีโอกาสจะเจริญงอกงามไปได้อย่างไร โดย
คิดนพอใจที่จะอยู่ในที่ที่คิดนอยู่ยงแล้ว สิ่งใดที่ใดเกิดขึ้นแก่เราในมาน
นี้เป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามทางธรรมชาติ มันไม่มีความมุ่งหมายที่จะ
งอกงามต่อไปอีก ธรรมชาติไม่แยแสต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นนั้น
หรอก"

หลอนหัวเราะอย่างขือ ๆ "ที่จริงคิดนไม่ควรจะพูดเช่นนั้น มันอาจ
จะแสดงใจเธอ เพราะเหตุที่เธอหายใจเป็นนิยาย คิดนเองเป็น

แต่เพียงหญิงชาวบ้านนอกที่ไม่ได้รับการศึกษาอะไรมากมายนัก นอกจากการศึกษาจากชีวิต เป็นชาวบ้านนอกที่รู้แต่การทำไร่ เลี้ยงไก่ เลี้ยง เป็ดตามประสาคนจน แต่เธอมองไม่เห็นคุณค่า ในแง่นี้และจะไม่มีวันแลเห็นเลย ธรรมชาติบังคับให้เรารักกัน นอนด้วยกัน เพื่อสืบพันธุ์และดำเนินชีวิตกันสืบไป ธรรมชาติไม่ใคร่ สนใจในนิยายรัก ในความฝันหรือจิตตารมณ์เลย สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นตามมโนคติของเรา ก็ฝันเห็น เป็นเหมือนวิมานแวดดมออยู่ รอบตัว เราอยู่ขณะที่มีความรักกัน เท่านั้นเอง

เราพยายามที่จะให้การรักกันดำเนินเรื่อยไปตามวิถีของมัน เพราะเหตุนั้น เป็นความทรนทานที่อ่อนหวาน แต่ธรรมชาติจะ ใคเอาใจใส่ต่อสิ่ง เหล่านี้ก็ไม่ทำ เมื่อธรรมชาติได้สัมฤทธิ์ผล ในสิ่งที่ต้องการแล้วก็หมดความแยแสต่อไป ว่าจะบังเกิดอะไร ขึ้นแก่เรา เป็นสัตว์โลกที่นำสมเพช เวทนา เช่นนี้ ธรรมชาติไม่ใคร่ แยกแยะในเรื่องความหึงหวงในความทรยศหรือผิดหวัง ถ้าธรรมชาติ เอาใจใส่แล้ว บุคคลที่เคยได้รับความซาใจในเรื่องรักมากก็จะ ไม่คิดรักใคร่อีกเลย

นั่นแหละคะ เป็นวิถีทางของธรรมชาติ เธอคงจะเห็นนะคะ วิท्याว่าคิดค้นไม่ต้องการที่จะแพร่ธรรมชาติเลย ที่สำคัญยิ่งเหนือ สิ่งอื่นใดก็เพราะเหตุด้วยคิดค้นก็ถึงเธอ วิท्या คิดค้นจะไม่ทำให้เธอ คิฉันใครเลย แม้อาจจะทำให้เธอรู้สึกเป็นสขใจไปก็ชั่วครู่ยาม หนึ่งไคอย่างงายกาย เพราะเหตุที่เธอไม่มีความตั้งใจแน่วแน ที่จะต้องทุ่มล้มเนาลงที่ไหนให้เป็นการจริงจัง เป็นรากแก้วของชีวิต"

๑ เรียบเอง, ความรักลอบมา (พระนกร : ศิลปามรรณาการ, ๒๕๑๕),

นวนิยายในยุคต่อมา (พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๐๖) มีบทสนทนาที่กระต๊าก
มีชีวิตชีวาใ้บรรยากาศของฉากและเหตุการณ์ แสดงอารมณ์ของผูกและเหมาะสม
กับบุคลิกลักษณะของตัวละครผูกเป็นอย่างดี เป็นประโยชน์หรือลึที่สละสลวยและ
เป็นธรรมชาติเยี่ยงบทสนทนาในชีวิตจริงทั่วไป เห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

จาก ทงมหาราช

"บา ชันอะไรนักหนา เขียว" เสียงของหลอนเหมือนบนพิมพ์ทำ
ควยความว่าคาญมากกว่าจะคงกระทตามเขาโดยตรง

"ไปเล่นปลาอย่างไกร เขามาละ หนามันถึงไคเป็นอยางนี้?"
ขณะที่เขาคดานออกมาพบประทุน นิ่งซักสมาธิอยู่ที่หัว เรือแล้วก็
ตั้งหน้าตั้งตาหัวเราะเอา ๆ

พันขาว ๆ และเคราเขียว ๆ ของเขา ทำใ้หนามันทะเล
อยางนาคบ แต่ทั้งหมดที่สคใจจะตอบไค ก็เพียงสะบักหนากลับ
อยางกระต๊ากระเฟียค

"ธางเขา" หลอนบอก "อวคเก่งทำไมไมลองขึ้นไปขางบนขางละ
หนาไมมอมยิ่งกวาลูกแมวก็ลองค"

เจ้าของพันขาว ๆ และเคราเขียว ๆ เลิกคว

"เอะ เอากันไมเลือกที่เคียวรี วาคนขานนี้หรือขานไหน?"

"ไมเลือก สงกรานค นี้"

"เหมือนอยางเอ็งทั้งนี้หรือ ูหญิงปากคลองนะ?"

"ทำไม?"

"อ่าว ถ้าเหมือนเอ็ง อยาวาแต่สาคนำ มอมหนา ถึงจะ
ตอนไหนเขาเขียว อยางซาโคนเขาที่ลานคอกไม เม่อวานก็ยอม"

"บา" มือที่ถือขัน จวงตักน้ำรคคจเร็วขึ้น

"แต่ยกข่มขืนทั้งนั้นแหละ พวกที่ลานกอกไม้เนะ" เขาพูดออกไป
 อย่างไม่เอาใจใส่ "เพราะฉะนั้นถึงไม่โลกินคาใจจากชา"^๑

เนื่องจากมาลัย ฐพิณิจ์ สร้างตัวละครขึ้นก่อนโครงเรื่องและมีความ
 กว้างเกี่ยวกับตัวละครของเขา เป็นอย่างก็ถึงกล่าวแล้ว บทสนทนาของตัวละคร
 แต่ละตัวจึงมีลักษณะ เป็นของตนเอง โดยเฉพาะ เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะ
 อปนิสัย วิสัยและฐานะของตัวละครแต่ละตัว เป็นอย่างก็

สุกใจ แห่ง ทงมหาราช เป็นตติยชนบทที่ชื่อ จิตใจบริสุทธิ์และตรงไป
 ตรงมาคำพูดของหลอน จึง เป็นเช่นเดียวกับอุปนิสัยและสะท้อนลักษณะนิสัยของ
 หลอนโคซึกเคน ซึ่ง จะเห็นได้จากบทสนทนายะหว่างหลอนกับริน เกี่ยวกับ
 ความสัมพันธ์อันชิวสวาระหว่างรินและจำปา

"เอ็งจะทำอย่างไรต่อไป สุกใจ?"

"ทำอะไรก็จะมี ฟริน ?"

"เรื่องของชากับจำปาคือ" เสียงนั้นขมและขมขื่นไม่หาย

"ภายหลังที่สะกักรอยตามไปมา เห็นแก่ตาแล้ว...อย่า โทษกว่า
 คนที่หนีมาจากไร่ไม้ไซ เอ็ง "

"ฉันไม่โกหก แค่นั้นไม่โกหกสะกักรอยคอยตามฟรินกะเขาไป
 เห็นหายไปนาน จึงไปตามกินข้าวค้างตาก" ความกึ่งแค้นเพราะ
 ความรักประกำขื่นมาอีกจนทำให้เสียง เริ่มสั่น "ฟรินอยากรู้นัก
 ว่าฉันจะทำอย่างไรต่อไป ?"

หลอนหยุดนิ่งอยู่หนอยหนึ่ง หันหน้าเขาข้างฝา กอຍั้งอยู่นาน
 เมื่อไม่ไคย็นเสียงตอบจึงไคเอยกอ "ฉันจะบอกให้รู้ว่าฉันจะทำ
 อยางไร จะอยู่ไปอยางนี้แหละ ฟรินอยากไคเขา เป็น เมียอีกคนก็ตามใจ
 ไคว่าไมกลาวอะไรทั้งนี้"^๒

^๑ เรียบเอง, ทงมหาราช..., หน้า ๑๐ - ๑๑.

^๒ เรื่องเกี่ยวกับ, หน้า ๒๔๓ - ๔.

เซ็งและแสนแห่งดุกไฟ เป็นเด็กชาวป่าและชาวกรุงซึ่งหลงป่าไป
ควยกัน ผจญภัยรวมกันเพียงสองคน บทสนทนาระหว่างเขาทั้งสอง แสดงถึง
ความเป็นเด็กที่มีอารมณ์และความคิดอย่างเด็ก ๆ

"กั้นนี้แหละ เหมือนไคนอนซุก" เซ็งพิมพ์ "ถ้าไม่มีอะไรกวน"
แสนเงยหน้าขึ้น มองคสหายชาวป่าของแกอย่างกระตั้นหัน

"อะไรจะกวน"

"ไมโรซี่ นายนอย ยุงนี่อย่างหนึ่งละ เพราะฉะนั้นจะกวน
กอไฟสมกวัน"

"เพียงเท่านั้นจะเป็นไรไป"

"อ้าว นายนอยไมกลัวหรือกริ ?"

"เพียงรำคาญ แค่นั้นไม่ถึงกลัว"

"งั้นนายใหญ่ก็หลอกเซ็ง"

"พอไม่เคยหลอกใคร"

"นายใหญ่บังคับให้เซ็งนอนกางมุ้งที่ซื้อมาให้ นายใหญ่บอกเซ็งว่า
ยุงร้ายกว่าเสือ "

...

"เวลาเซ็งอยุ่บ้าน เกิดไฟป่าที่ไร พอไฟสงบแล้ว ออกไปจะได
กินเตาย่างทุกครั้ง" เด็กกะเหรี่ยงอธิบาย "มันอร่อยกว่าเนื้อย่าง
ในเมืองของนายนอยเสียอีก กราวนี้ได้เกิดออกกะพริกคงไปควย
อยากให้คนเขาโคกคดองเหลือเกิน"

"คุณเขาดันไมกินเตา" แสนคาน

เซ็งยิ้มไหล "โคเขาสักหน ไมโคกินอีก คุณเขาจะรองให้"^๒

^๑ นอย อินทนนท์, ดุกไฟ (พระนคร: ประพันธ์สาส์น, ๒๕๑๑), หน้า ๑๒๑-๒.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๖ - ๗.

กวย เหตุที่บทสนทนาของมาลัย ชูพินิจ เหมาะสมกับตัวละครแต่ละตัว
 ของเขา นำเสียงและวิธีการพูดของตัวละคร จึง เป็นของตัวละครเอง มิใช่เป็น
 ของผู้ประพันธ์และกวย เหตุนี้ ผู้อ่านจึงมีความรู้สึกใกล้ชิดกับตัวละคร ไม่เกิด
 ความรู้สึกว่าเขา เรืองราวของตัวละครจากผู้ประพันธ์หรือว่าตัวละครตัวนั้นๆ
 พูดอะไร โดยตามคำบอกเล่าของผู้ประพันธ์อีกทอดหนึ่ง หากเขายังได้ยินตัวละคร
 พูดกวยนำเสียงและสำนวนอัน เป็นลักษณะ เฉพาะตัวของตัวละคร เขงอีกกวย

สิ่งที่มีค่าอย่างหนึ่งในบทสนทนาของมาลัย ชูพินิจ คือ ทศนะและปรัชญา
 ชีวิตที่เขา ใจายและมีความหมายลึกซึ้ง มาจากความคิดที่แตกต่ากันตามความ
 แตกต่าของตัวละคร ตัวละครที่เป็นชาวชนบทก็แสดงทศนะและปรัชญาอย่าง
 ชาวชนบท ที่เป็นผู้มีการศึกษาก็มีฐานะในสังคมสูง ก็แสดงไปอีกอย่างหนึ่ง
 จะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้:-

ทศนะของแม่เข่าแควล หญิงชนบทใน ทงมหาราช

"...การตาย เป็น เรื่องของคนแก่อย่างซา แถการ รอย เป็น เรื่อง
 ของ เด็กคึกคักให้คี่ เอ็งกะสนุกใจมันมีอะไรคิดตัวมาแถแรก บานของ
 ของนอกกาย สำหรับความสะควดสบายทั้งหลายแถล เกิดขึ้นที่หลัง
 กวยนำพักนำแรงทั้งนั้น มัน เป็นของที่อยู่ใ้อานาจ เอ็ง แถชีวิต
 ไมใช่ เอาชีวิตไวกองนโหด คราบไคยังมีชีวิต เอ็งยังมีความ
 หวัง คราบไคที่เอ็งยังมีความหวัง เอ็งคั่งตัวไคอีก"^๑

ทศนะของสุคา หญิงสาวผู้จบการศึกษาจากฝรั่งเศส ใน แผนดินของเรา

"คนเราไม่มีโอกาสจะเลือกชีวิตไคเลยนี่คะนเรนทร" หญิงสาวตอบ
 กวยเสียงอ่อนโยน "เราเพียงแต่คิดว่า เราปรารถนาชีวิตอย่างนั้นหรือ
 อย่างนี้แล้วในที่สุดก็หนีโชคชะตาไมพน ชีวิต เป็นของที่ต้องการความ
 ออกพน และพากเพียรจนกว่าจะ เคยชินกับมัน เหมือนอย่างพิหลวง

^๑ เรียมเอง, ทงมหาราช..., หน้า ๔๕๖.

กับฉัน ใครจะคิดบ้างคะว่าจะมาร่วมทางเดียวกันได้ เธอเองรู้ความ
ปรารถนาในชีวิตของฉันใคร่กว่าใคร ๆ ผู้ชายในความฝันของฉัน
ลักษณะตรงกันข้ามกับพี่หลวงควยประการทั้งปวง แต่แล้วเราก็
แต่งงานกัน ฉันอยากจะว่าควยความสุขอย่างหาที่เปรียบมิได้ควย
เข้าไป ประการแรก เพราะฉันไม่เคยตั้งปณิธานอะไรไว้อะไรสูงเกินไป
จนจะตอไปเสียใจ เพราะความผิดหวังในภายหลัง และประการ
ต่อไป เพราะคติของฉันมีอยู่ว่า ฟังก่อนรับชีวิตอย่างที่ชีวิตจะฟังมี
ใน...การวาดภาพอะไรไว้อะไรสูงเกินไป เป็นไต่ทั้งคุณและโทษ
คะ นเรนทร์ เป็นคุณเพราะมันเป็นเครื่องส่งเสริมกำลังใจของคุณ
และเป็นโทษเมื่ออะไรเกิดผิดพลาดไป แลแล้วก็เสรา โศกเสียใจ
เพราะไม่สมหวัง"^๑

ปรัชญาของ คาเกิน พรานชาวกะเหรี่ยงแห่ง ลองโพ

"พักหรือไมพักนะมันอยู่ที่ใจ นาย คาเกินนั่ง คาเกินนอนอยู่ทางนี้
แต่หัวใจมันจจอกังวลอยู่คนเดียว จะหลับจะนอนอย่างไรไหว ไปกับ
นายถึงจะขึ้นเขา ลงห้วย เมื่อยขา ปวดเอวเพียงไร รว้าอยู่กับนาย
ใจมันก็พักอยู่ในตัว"^๒

ภาษาและสำนวน

มาลัย ชูพินิจ เป็นนักประพันธ์ที่มีความประณีตในการใช้ภาษาและการผูก
ประโยค เขาเลือกใช้คำที่มีความไพเราะในน้ำเสียง มีความหมายลึกซึ้งและแสดง
ภาพพจน์ใดเด่นชัด ภาษาของเขา นอกจากจะเล่าเรื่องได้ชัดเจนแล้ว ยังแสดง
ความรู้สึกและบรรยากาศใดก็อีกควย ทั้งนี้เนื่องจากเขาเลือกใช้คำคุณศัพท์และ
สำนวน เปรียบเทียบที่เหมาะสม จะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

^๑ แมอนงค์, แผ่นดินของเรา..., หน้า ๕๕๗ - ๕.

^๒ นอย อินทนนท์, ลองโพ ชดสอง, (พระนคร: ประพันธ์สาส์น, ๒๕๐๕) หน้า ๔๕.

...สำเนียงซอกังวานกล่าวกันไปอย่างแหบโหย ทุก ๆ โน้ตประสาน
กันสนิท เหมือนแสงแดดที่สอง เป็นประกายอยู่เหนือใบไม้สีเขียว
โอคราวยุติประจักษ์เสียงนก ประจักษ์เสียงน้ำเซาะในลำธาร
เสียงหยาดน้ำตก หรือปีกผีเสื้อซึ่งโบกโบยควางอยู่เหนือลูกคลื่น
ระคนขึ้น เป็นบทเพลงแห่งความรักซึ่งกระซิบไทรยาบถึงความหวาน
แห่งชีวิตและความสุขอย่างใจเอน ในไมซาเนื้อเพลงก็เปลี่ยน
กระแส เสียงครางแหลมขึ้นราวกับ เจ็บปวดหรือเสาะ โสกอย่าง
แสนสาหัส เป็นเสียงคร่ำครวญหวนละหอยของธรรมชาติ หรือ
บุคคลที่หมกหวัง เสียงนั้นจึงกลายเป็นเสียงกรองกองอโยไยปา หรือ
เสียงสะอึกสะอื้นของดวงวิญญาณที่ใคร่ทุกข์ ครั้นแล้วโดยทันที
เสียงคันชักกระทบกับอากาศอีกครั้งหนึ่ง แล้วกังวานก็ละลายหาย
ไปสู่ความเงียบ^๑

ลักษณะเฉพาะตัวของภาษาและสำนวนของนักเขียนผู้นี้คือ การใช้คำ
วลี หรือประโยคซ้ำในข้อความที่ต่อเนื่องกัน ทำให้ข้อความเหล่านั้นมีความ
ไพเราะและแสดงความรู้สึกมากขึ้น เช่น

ขนิมบริบาลสิ้นใจ เมื่อวันอาทิตย์แรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีชวด
โทศก พุทธศักราช ๒๔๕๓... เกาสิบสองปี หลังจากสิ้นภาคโลก
และผ่านชีวิตมาแล้วโชกโชกอย่างยากที่ผู้ชายน้อยคนจะไคฉาน
และพบ การตายของแกเป็นไปอย่างสงบภายในอ้อมแขนของ
ภรรยาชุกยาก ยิ้มควยความสุขปรากฏอยู่ที่ริมฝีปากซึ่ง แยก
ที่หน้าตาอันทรหดที่หน้าผากอันกว้างและแก้มทั้งสองซึ่งชุก
จนเห็นแต่กระดูกโปนเป็นสัน

^๑ แมอนงค์, "ชาตุรัก" สภาพบุรุษ (รายบักษ์), ๑ (๑ มิถุนายน, ๒๔๗๒), ๕๐ - ๕๑.

ชนบริบาลสิ้นใจแล้ว พรอมควยวัน เริ่มตาของ จุลจักร ราชใหม่
 อย่างที่มนุษย์เราทุกคนจะตองตาย เพียงแต่ข้างกระชั้นหันอะไร
 เช่นนั้น ขณะที่วิญญานและกลิ่นไอของมหาสงกรานต์ยังคงลอยอยู่
 ในอากาศและกลิ่นแบ่งหอมของกระแจะจันทน์ที่บรรกาลกลาดานประพรม
 ในวันรคนำอวยพรยังคึกคักที่เสื่อผืน มันเป็นวันเดียวที่คนเราไม่
 จะตาย ในเมื่อคอกไม้กำลังบานเต็มป่า และบรรคานกทั้งหลาย
 ส่งเสียงร้องไฟเราอยู่เต็มดง ป่าอ้อและกอพงบนเกาะกำลัง
 ออกดอกขาว เป็นทะเลหิมะ

ตลอด ๓ วันเต็ม ๆ หลังจากการประชุมเพลิงและน้ำเพ็ญกุศล
 ผ่านไป หญิงชราารสึกเหมือนตกอยู่ในเขาวงกต พิสงวงงงววยและ
 มีคิมิกไปหมก ไมรวาจะไปทางไหน ? จะทำอะไร ? และคิดอะไร ?
 นอกจากนั่งอยู่ข้างเขียนหมากบนระเบียงบาน ฝ้ากนอกชานกว้าง
 ซึ่งเปิดออกไปสู่ทางเดินริมตลิ่ง เนื้อผึงแม่น้ำปิงที่เหือดแห้ง
 เห็นแต่หาด...หาด...และหาดทั่วไป

ชนนิคมบริบาลสิ้นใจแล้ว การฉาปนกิจศพของแกที่กระทำกัน
 เอ็กเกริกมโหฬารอย่างนานเต็มที ในชั่วชีวิตชาวมานนั้นจะโคเคยเห็น
 การละเล่นแทบทุกชนิด นับแต่โขน ละคร ดิเก หนกระบอกล และหนัง
 ตะลุงอาจจะเรียกคน แต่อิทธิพลของมันก็ยังไม่มากเท่ากับบุคลิกภาพ
 ของชายชราตาย เมื่อเสร็จพิธีและการงาน บรรคานหรือศพเหล่านั้น
 อาจจะชนเครื่องขึ้นรถและลงเรือ คนทั้งหลายก็กลับบ้าน แต่ไม่มี
 ใครจะลืมชนนิคมบริบาลโค ๖๐ ปีเต็ม ๆ แกใช้ชีวิตร่วมกับชาวมานนั้น
๖๐ ปีเต็มๆ แกโคผานการพบอย่างที่ย้ายตายายของคนรุ่นใหม่ในจังหวัด
 เดียวกันโคผานและพบ ๖๐ ปีของชีวิตที่บางครั้งสงบ บางครั้งผาคโคผาน
 รรสที่ว่าความจนหมายถึงอะไร ความทกขุทรมาน อันตราย อดตายและ
 การเสียสละของมนุษย์หมายถึงอะไร ก่อนที่จะบุกควยความมากับขึ้นขึ้นมา
 ถึงฐานะในปัจจุบัน

ชนนิคมบริบาลสิ้นใจแล้ว แต่ขณะเดียวกันก็ยังอยู่ในความทรงจำ
ของคนที่แกล่เคยเกี่ยวของ บางญาติพี่น้อง บางเป็นมิตรสหาย และบาง
ก็เป็นสัสกร ชนนิคมบริบาลยังอยู่ในอากาศที่หายใจเขาไป ในชีวิตและ
ชนบประเพณีประจำวันของนครชุม ในฐานะสิ่งหนึ่งและส่วนหนึ่งของ
ค่ายลบาน เป็นสัญญาตักตมประจำถิ่นที่ไม่มีชนบประเพณีและอารยธรรม
แผนใหม่หรือกาลเวลาจะลบเลือนให้เจือนจางไปได้

ตัวอย่างจาก แผ่นดินของเรา

...สลดตา เคือนใจของทุกคนที่แรกเห็นก่อนอื่นก็คือ นัยันตา ซึ่งสูกใส่
ประคจดวงควาทั้งค นัยันตานันแจมิส เพราะมัน เป็นนัยันตาของหญิง
ผู้เต็มไปควยความรู้สึกบริสุทธิ์ ยังไม่เคยระแคะระคายแม่โอดมอัน
รอนดาวของความรัก นัยิตตานันรา เริง เพราะมัน เป็นนัยันตา ของหญิง
ผู้อยู่ในวัยที่โลกทั้งโลก เป็นของตนเอง นัยันตานันทา ทาย เพราะมัน
เป็นนัยันตา ของหญิงผู้มีหัวใจอันอิสระ ถือกฏของหัวใจยิ่งใหญกวากฏ
ของมนุษย์ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นความปรารถนา ของผู้ชายปรากฏอยู่ใน
ดวงตาคอนัน เพราะว่ามัน เป็นนัยันตา ของหญิงรุ่นกำคักคผู้เต็มไปควยความ
เป็นหญิงอย่างเต็มตัว^๒

ในการ แสดงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครอย่างตรงไปตรงมา และเพื่อให้
ผู้อ่านลวงความรู้สึกของตัวละครได้ยิ่งขึ้น มาลัย ชุพินิจ นิยมใช้วิธีพรรณนา
กระแสดความคิด _____ ของตัวละคร คือให้ตัวละครรำพึงความในใจโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ เช่น ตัวอย่างจาก ทงมหรรราช:

^๑ เรียมเอง, ทงมหรรราช..., หน้า ๑ - ๓.

^๒ แม่อนงค์, แผ่นดินของเรา..., หน้า ๓๔ - ๕.

อะไรทำให้ฉันรุนแรงกับเขาออกไปอย่างนั้น ? แม่เขาเอนกาย
 พึ่งหมอนขวาน ความรู้สึกของวัยสาวซึ่งลวงพโนไปนานแสนนาน
 เหมือนหนึ่งจะไหลคั่งมาอีกแทบท่วมท้นหัวใจ คำทักทายเมื่อแรก
 พบกันก็ "บา " และเมื่อจากกันก็ "บา " ราวกับว่าคู่อริเภา
 เจอกันเขา ฉันแฉใจเหลือเกินว่า ไม่ใคร่สนใจอะไร เขามาก
 ไปกวาดคนต่างถิ่นที่หยาบคายคนหนึ่ง อย่างผู้ชายอีกหลายคนซึ่ง
 เคยพบมาแล้วและผ่านไป โดยมีโคอยู่ในความสนใจหรือกลับมากพบ
 หนาคาตักันอีก เพียงแต่ผู้ชายคนนี้เป็นสิ่งที่ลึกลับเลื่องไม่พ...
 ลึกลับ เลื่องไม่พ °

ตัวอย่างจาก น้ำใจศอก :-

"ถารจามาอยู่กับเรา" อัมภาคิด "ก็จะทำให้คนพวกนั้นเห็นได้ว่า
 พวกลูก ๆ รักพอมากกว่าแม่ จะแสดงให้เห็นว่าแถมมีกรรมมาอยู่
 กับฉัน และวิสูตรมากกว่าคนอื่น เป็นพยานอยู่เองว่าฉันไม่ใคร่ทำลาย
 ชีวิตของเขา"

"ถารจามาอยู่กับเรา" วิสูตรคิด "ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเรียบร้อย
 แกกับอัมภาจะเป็นเพื่อนกันใด วนอยแต่เรื่องสมศรี ฉันจะใคร่เวลา
 สงบใจบาง รุจาฉลาด เก่งงาน สมที่จะเป็นแม่บ้าน แกจะทำให้ชีวิต
 ของฉันมีความสุขขึ้นบาง"

"คุณพอกับนาภานี้อหากให้ฉันอยู่ด้วยเพื่อตัวเอง มิใช่รักใคร่เอ็นดู
 ฉันเลย" รุจาคิด "นาฉัน ฉันยังไม่แน่ใจด้วยซ้ำไปว่า จะอยากมา
 หรือไม่ แต่ไม่เห็นมีใครเอาใจใส่เรื่องนั้น เอาเถอะลองคิดสักทีก็ได้
 ฉันอยากเลี้ยงน้องชายของฉันเอง คนอย่างนาภาไม่ว่าจะมีลูกกับเขา
 ไม่เห็นรูเรื่องอะไรสักอย่าง คุณแต่เอาอ้อมซี่ คำคำ แลวกี่ซาคเป็นรู

เมื่อตาหนแกเอนิ้วชี้เขาไปตกอยู่ละ คนอะไรพิลึก ถ้าฉันมีลูกสะกอด
จะเลี้ยงให้ดีกว่านี้เชียวนะ อ๋อ... เธอทำให้ฉันมีความสุขเหลือเกิน"^๑

มาลัย ชูพินิจ มีภาษาและสำนวนที่ใช่เป็นประจำหลายคำ ซึ่งผู้อ่านจะโคพบ
เสมอในนวนิยายทุกเล่มของเขา ส่วนนวนเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยให้อ่านจำลักษณะ
การประพันธ์ของมาลัย ชูพินิจได้เป็นอย่างดี เช่นคำว่า "ท่านองเดียวกับ..."
"ครั้งหนึ่ง..." "อีกต่อไป..." "แมกระนั้น"

ตัวอย่างจากเรื่อง สามชีวิต

นัยนาคาที่ซื้อบริษัทและไร้ เคียงสา พรอมควยไบหนาทรงนมและการ
ตงกายของหลอนที่ยังไม่ตง เคาบานนอก บอก เขาคือคนที่จะซักถาม
ปากคำและจคคำให้การควยเข้าไปว่า ท่านองเดียวกับหญิงสาวทั้ง
ชาวบานนอกและในพร ะนคร หลายสิบหลายร อยและบางที่จะหลายพันคน
มาแล้ว หลอนตก เป็น เหยอแกพวกมุษย์ไจรายซึ่ง เติมไปควยความ
นี้กระหายในกามารมณ โดยปราศจากการรับผิดชอบ...^๒

ตัวอย่างจากเรื่อง ชั่วฟ้าดินสลาย

ท่านองเดียวกับที่ปาง เขาทากระคาน โปงตะครอเป็นนิคมของคณงาน
ซึ่งใครบ้การทะนบารงจากพะโปไมนอยกว่ากัน เพียงแควาอาณาเขต
และบานรองของมันไม้ค้บคังอย่างปางตาง เทานั้น...^๓

ตัวอย่างจาก น้ำเหนือเริ่มลค

แกน หกาง เป็นคนรักชีวิตบานและครอบครัว แมกระนั้น เจ้าตัวเอง
ก็ยังไม่เคยมีภรรยา เป็นหลักแหล่ง...^๔

^๑ แมอนงค, น้ำใตศอก (พิมพ์ครั้งที่ ๒; พระนคร : เกษมบรรณ กิจ,
๒๕๑๔), หน้า ๒๒๗ - ๘.

^๒ นอย อินทนนท์, สามชีวิต (พระนคร : คดังวิทยา, ๒๕๑๑), หน้า ๑๓๒ - ๓.

^๓ เรียมเอง, เกิดเป็นหญิงและชั่วฟ้าดินสลาย..., หน้า ๑๓๔ - ๕.

^๔ แมอนงค, น้ำเหนือเริ่มลค..., หน้า ๑๑๑.

ตัวอย่างจาก เสื่อจำศีล

สีหน้าของ เขาตาย นัยน์ตาของ เขามีไถ่จากแก้วในมือเลย
แมกระนั้นก็มีไถ่พลาคิไบทนาของวิชัยไปจนวินาทีเดียว....^๑

ตัวอย่างจาก ล่องไพรตอนผีคอง เหลืองคนสกดตาย

กะเหวียงชรามอง ๆ หน้าเขาแล้วก็ถอนใจ

"ครั้งหนึ่งเคยเป็นนายทหาร จะเป็นนายทหารเสมอไป" แก้วพิมพ์
"ไม่ยอมแพງาย ๆ อายอะไรกัน...นายทหาร เรือง กะตาเกิน
คนกันเอง"^๒

ตัวอย่างจาก ทงมหรรราช

รินรวาชีวิตในชนบทที่สงบและชาวชนบทอพยพมาตั้งภูมิลำเนา
อยู่จากภาคต่าง ๆ กันเช่นนั้น ต่างคนต่างปราศจากถิ่นฐานดั้งเดิม
ที่หวงแหน ปราศจากเกียรติประวัติของครอบครัวที่จะภาคภูมิใจและ
อนาคตที่จะไปถึง ฉะนั้นจึงไม่มีความทะเยอทะยานใด ๆ ในการ
ก่อสร้างสร้างตัว นอกจากอยู่และกินไปวันหนึ่ง ๆ และการกินรณ
ต่อสู้กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ยังพอมีทางหลีกเลี่ยงได้ก็พยายามหางาน
กลายเป็นนิสัยคิดตัว แต่ครั้งหนึ่งที่ต่างสำนักถึงสิ่งเหล่านั้นและ
ความอันสูงของมันที่จะครองรักษาไว้ ทุกคนก็ยอมจะพยายามให้
ความคุ้มครองป้องกันอย่างสุดชีวิต ตามวิสัยและสัญชาตญาณของ
มนุษย์ทั่วไป^๓

^๑ นอย อินทนนท์, เสื่อจำศีล (พระนคร : ประพันธ์สาส์น, ๒๕๐๔), หน้า ๕๘.

^๒ นอย อินทนนท์, ล่องไพรตอนผีคอง เหลืองคนสกดตาย, (พระนคร :
ดวงศึกษา, ๒๕๐๓), หน้า ๑๒.

^๓ เรียมเอง, ทงมหรรราช..., หน้า ๑๓๑.

มาลัย ชูพินิจ มีท่วงทำนอง เขียนที่เป็นลักษณะประจำตัวของ เขาอีกอย่างหนึ่ง คือการใช้คำวิเศษณ์ประเภทต่าง ๆ และวลี หรือประโยค เป็นบทขยายข้อความให้มีความชัดเจน ทำให้ใคร่บับรสบของภาษาคี้งขึ้นและช่วยสร้างมโนภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่การเขียนแบบนี้ทำให้รูปประโยคยาว การอ่านจะตอง เป็นไปอย่างระมัดระวัง การอ่านข้ามแม่ เพียงอักษร เดียวก็อาจทำให้เข้าใจความหมายผิดพลาดเพราะรูปประโยคสับสนไคงาย

ตัวอย่างจาก ล่องไฟ ตอนมนษยหิมพานต์

จากปากทางคานซึ่งตอนแรกเห็นไครง่าง ๆ จากความสว่างของ ทองฟ้าที่ประดับไปควยควงควาวและแสงกระทอนจากหาดทรายที่ขาว โพลนเหมือนปุยฝ้ายหรือปกคลุมไปควยหิ้น เราฉานลึกลงเขาไปสู่ป่าสูง ซึ่งปกคลุมไปควยขยงสูงตระหง่านและเถาว์วัลย์ที่พันกิ่งไม้ยาว เยียบ อยคอบน ความมืดมนอนธกาลทำให้เรามองไม่เห็นอะไร ความเงียบ เข็มที่ เป็นไปอย่างวังเวงขณะนั้นทำให้รู้สึกเหมือนเคินอยู่ในโลกที่ร้าง นอกจากเสียงลมที่คังหวืออยตามยอดไม้ ไม่ปรากฏว่ามีเสียงอะไร แมแต่แมลง ถึงกระนั้นตาเกินก็ยังคงคุม ๆ ไปข้างหน้า

ตัวอย่างจาก เสือจำศีล

...ผีเทาของ เขาที่เหยียบย่ำไปตามพื้นดินที่ปกคลุมไปควยหญ้า แฉว เขาจนเกือบไม่มีเสียง ราวกับเงาที่เคลื่อนที่ไปในระหว่าง คนไม่หรืออุ้งที่เลื้อย เขาไปหาเหยื่อของมัน...^๒

แมการุใช้ภาษาและสำนวน ตลอดจนการวางรูปประโยคของมาลัย ชูพินิจ จะ เป็นไปอย่างสละสลวยและไพเราะน่าอ่านเพียงใดก็ตาม ปรากฏว่า บางครั้ง

^๑ นอย อินทนนท์, ล่องไฟ ตอนมนษยหิมพานต์ (พระนคร: พินยาการ, ๒๔๘๕), หน้า ๒๕๗.

^๒ นอย อินทนนท์, เสือจำศีล..., หน้า ๑๖๘.

การเลือกใช้คำบางคำหรือการวางรูปประโยคของ เขามีลักษณะ เหมือนแปลมาจาก
ภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้มีสำเนียงชัดเขินและฟังแปลกไปจากสำนวนและรูปประโยค
แบบไทยของเรา ตัวอย่าง เช่น

... เสียงแมลงต่าง ๆ ที่ไต่ยี่นร่อง เปรียบถอยก่อนหลับไปในขณะนี้
หยุดสงัด เพียงแค่มเป็นเท่านั้นที่ยังพักยะ เยือกมาจากชาย เขา
ทำให้งังไม่ไหวและปลาตัวใดก็ตามคินอยู่ในแอ่งน้ำซึ่งวาง ไชคัก เป็น
พัก ๆ^๑

... ทัศนคติที่ซ้ำ เลื่อง เห็นสีหน้าซึ่งคั่นตะลึง และนัยนาคาที่เต็มไปควย
ความกังวล แส่นก็บอกไควว่า สิ่งหนึ่งสิ่งใดกำลังผิดพลาดไป^๒

... ในใจของหลอดน เคนเราไปควยผงผีเสื้อสีต่าง ๆ ที่กระพือปีก
เหมือนจะพาบินขึ้นไปสทองฟ้า เบื้องบน...^๓

มาลัย ขุพินิจ ชอบใช้สำนวน เปรียบ เทียบซึ่งไม่ซ้ำกันนัก เขียนทั่วไป หรือ
เป็นสำนวน เปรียบ เทียบที่ซ้ำกันอยู่ทั่วไป เขามักคิดค้นคำ เปรียบ เทียบใหม่ ๆ ซึ่ง
ทำให้ผู้อ่าน เกิดมโนภาพและ เห็นจริงจิ่งไปกับ เขา ควย เสมอ เช่น

ชายหนุ่ม เงยหน้า ขึ้นมอง คูนี่หน้าอันแดงกำควยความ โกรธของคูนซึบ
ผล่ำเป็นมะขามขอเคี้ยว คอสันเหมือนกระตึง ศิระระก็เกรียนราวกับ
หัวกระสุนปืน...^๔

... คูนย้วิทย์ทรรพ์พยาก
ศุข ทองคำ เปลว เป็นวามไปตาม ไชสันหลังขณะที่ไต่ยี่น เสียงคราง

^๑ นอย อินทนนท์, ลูกไฟ..., หน้า ๑๓๓ - ๔.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๕.

^๓ เรียบเอง, ทงมหาราช. ., หน้า ๑๖.

^๔ นพคตลิ่งกรอบ, ยกศกพาย..., หน้า ๕๕.

งัก...งัก เหมือนเสียงสนิมที่หลงแม่กึ่งมาจากแก้ว...

มาลัย ชูพินิจ เป็นนักประพันธ์ผู้มีพลังในการบรรยายและพลังในการสร้างจินตนาการสูง การบรรยายถึงบุคคล สถานที่และเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพไฉนแจ่มและมีชีวิตจิตใจพร้อมทั้งรู้สึกคล้อยตามไปกับบรรยากาศและเหตุการณ์ของเรื่องด้วย ก็จะเห็นใจจากคำบรรยายต่อไปนี้:-

ขณะนั้น เสียงเสื่อจาวเงี้ยวไปนาน ป่าหังป่าเงี้ยวสงัด
ไคยีนแต่เสียงลมพัดคองใบไม้ไหว เสียงน้ำไหลเซาะลำธารแววมมา
แต่ไกล แสงแดดฉายลอคยอกยกลงมาสู่พื้น ภูมิประเทศเบื้องกลาง
สว่างไสวและแลดูเต็มไปด้วยความสงบ แมกระนั้นข้าพเจ้าก็รู้ว่า
มฤตยูรอกอยโอบกาสอย ณ ที่หนึ่งที่ไคในบริเวณนั้นทกลมหายใจเขาออก
รู้สึกนานสักแสนกัลปอนันตชาติ ครั้นแล้วมันก็ร้องขึ้นอีก คราวนี้ไคไลเขา
มาภายในระยะ ๕๐ หลาเท่านั้น

ชั่วระยะเวลาที่ผ่านไปไม่ถึงนาที มันเปลี่ยนทิศที่อยู่ไปในทาง
ตรงกันข้าม เสียงร้องครั้งหลังของมัน ทำให้ข้าพเจ้าต้องรีบหันปาก
กระบอกปืนตามอย่างกระทันหัน ขณะเดียวกันก็ร้องเรียกเป็นครั้งสุดท้าย
มันเกือบจะเป็นครั้งสุดท้าย มันเกือบจะเป็นอีกครั้งเดียวในชีวิตด้วย
เพราะราวกับเสียงไร เพลิดเพลินที่ถุกเห็นแวไกลชายชวาคิด ๆ กัน
เสียงเสื่อค้อนร้องขึ้น เกือบคนละฟากคอกไม้ใหญ่ที่ข้าพเจ้ากำลังอยู่ก็ว่าไค
มันเป็นชั่วขณะที่โหดร้ายที่สุดสำหรับความรู้สึกของข้าพเจ้ายิ่งกว่าครั้ง
หนึ่งครั้งใดในชีวิต เมื่อไคคิดเอาในวินาทีสุดท้ายว่าตลอดเวลาที่ข้าพเจ้า
ใจจดจ่ออยู่กับการเผชิญกับเสื่อรายเพียงตัวเดียวมันกลับกลายเป็นสอง
และเสียงร้องครั้งสุดท้ายนี้เองบอกอย่างปราศจากข้อสงสัยว่า ข้าพเจ้า
ตกอยู่ในระหว่างกระหนาบของมันทั้งหน้าและหลัง ความหวังของข้าพเจ้า

* น้อย อินทนนท์, สามชีวิต..., หน้า ๑๕๕

ในการปลอมเสียง เป็นเสียงเหมือนเสียงเรียกให้เข้ามาหา เป็นผลสำเร็จ
 แทนที่เสียงจาวจะเขาคัดำฟ้งข้างหนา เสียงของชาวเขาคัดำ
 เรียกเขาลายพาคกลอนอีกตัวหนึ่งซึ่งคงจะอยู่ในอารมณ์กลัวมัน
 เช่นเดียวกับอีกตัวหนึ่งให้เขามาข้างหลัง ความสับสนนั้นทำให้เข็
 วายไปตามโซ่ด้านหลัง แพบจะเป็นอัมพาตไปทั้งตัวด้วยความกลัว
 ความตกตะลึงและความกระตั้นหันของเหตุการณ์ในกรณีเช่นนั้นเอง
 สัญลักษณ์กึ่ง เกม เป็น เบื้องคนและความชัดเจนของคนที่มีชีวิตส่วนใหญ่
 สมบุกสมบัน้อยแคในป่า เป็น เบื้องทนายช่วยชาวเขาไว้ อย่างกระตั้นหัน
 และรวดเร็วเท่า ๆ ที่เสียงนั้นร้องขึ้นเหมือนกัน ชาวเขาวาดป็นเกิด
 ไปทางทิศนั้น ครั้นแล้วก็หยุดชะงัก ใจหายวูบแพบป็นจะหลุดจากมือ
 เมื่อเห็นปากกระบอกปืนไรเฟิล ๒๕ โยดออกมาจากโคนคอคนละฟาก
 มองเห็นริมฝีปากที่สั้นอยหลังพานทนาย มองเห็นเขี้ยวอันเล็กและเหลือง
 ทั้งคู่ตลอดจนหมวกสักหลาดคอบบมีทรงกะหลาดป่า ซึ่งเห็นที่ไหนก็จำได้

มาดัย ชูพินิจ มีผลงานกานนวนิยายจำนวนไม่มากนัก เมื่อพิจารณาถึงเวลา
 อันยาวนาน ถึง ๓๗ ปีที่เขาเขียนหนังสือ เขาเขียนนวนิยายไว้ประมาณ ๔๕ เรื่อง
 (ดูภาคผนวก ก.) นวนิยายของมาดัย ชูพินิจ แม้จะมีจำนวนน้อย แต่ความประณีต
 ในการสร้างตัวละคร โครงเรื่อง ฉาก บทสนทนา ภาษาและสำนวนตลอดจนทัศนะ
 และปรัชญาต่าง ๆ เป็นที่ประทับใจผู้อ่านและได้รับความนิยมนอกจากนิตยสารสมัย
 จะเห็นได้จากกรที่นวนิยายบางเรื่องของเขาได้รับการตีพิมพ์ไม่ต่ำกว่า ๓ ครั้ง
 เช่น แผนดินของเรา, ทงมหรรราช และ ชกลองไพร เป็นต้น นอกจากการพิมพ์
 เป็นเล่มแล้ว นวนิยายของเขายังเผยแพร่ไปในรูปของละคร และภาพยนตร์อีกด้วย
 เรื่องที่นำไปแสดงละครได้แก่เรื่อง แผนดินของเรา และ ชีวฟ้าดินสลาย เรื่องที่นำ
 ไปแสดงภาพยนตร์ได้แก่เรื่อง ชีวฟ้าดินสลาย, ทงมหรรราช, ชาติกิน, (เป็นภาพยนตร์

๑ น้อย อินทนนท์, ล่องไพรก่อนมนุษย์หิมพานต์..., หน้า ๒๐ - ๒๒.

เรื่อง "แมสรีโพร") และ พยอมไพร เป็นต้น ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า ผลงานด้านนวนิยายของเขาได้สร้างความประทับใจและก่อให้เกิดจินตนาการแก่ผู้อ่านเป็นอย่างมาก จึงนับว่า นวนิยายของเขาเป็นผลงานสร้างสรรค์อีกประการหนึ่ง ที่เขามอบให้แก่วงการประพันธ์ของไทย.

คุณค่านิยายสมจริงของมาลัย ชูพินิจ

เพื่อที่จะทราบคุณค่านวนิยายสมจริงของมาลัย ชูพินิจ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวิเคราะห์ โดยรวบรวมหลักเกณฑ์จากหนังสือวิชาการ เช่น กำรบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์ ของนายเปลื้อง ณ นคร , คู่มือบรรณารักษศาสตร์ ของ แม่มมาศ ชวลิตและฉรินทร ชวงโชติ, Living with Books; The Art of Book Selection ของ Helen S. Paines, การสัมภาษณ์บรรณารักษกรหนังสือพิมพ์ , การสัมภาษณ์บรรณารักษ์ และการศึกษาชีวิตจริง หนังสือของนักวิจารณ์หลายคนจากควมวิจารณ์หนังสือต่างๆ ประมวลเป็นรูปแบบการวิเคราะห์ นวนิยายสมจริง ๘ ด้าน ดังนี้

๑. โครงเรื่อง และเนื้อเรื่อง
๒. ตัวละคร
๓. ฉาก
๔. บทสนทนา
๕. ทักษะหรือปรัชญาของผู้แต่ง
๖. ประโยชน์ต่อผู้อ่านได้รับ
๗. ความนิยมของผู้อ่านและคุณภาพของรูปเล่ม

สัมภาษณ์นายสุกต ชูพินิจ.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ให้นำหนัก คุณค่า นวนิยายสมจริง ของมาลัย ชูพินิจ ลงในตารางวิเคราะห์ (ภาคผนวก หน้า ๓๖๐ - ๓๖๓) โดยพิจารณาอย่างละเอียดในด้านโครงเรื่องและเนื้อเรื่อง ตัวละคร จาก บทสนทนา ทิศนะหรือปรัชญาของผู้แต่ง ประโยชน์ที่ผู้อ่านได้รับความนิยม ของผู้อ่านและคุณภาพของรูปเล่ม การให้นำหนักนอกจากจะได้จากความคิดเห็นที่เป็นกลาง ของผู้วิจัยเองแล้ว ยังได้รวบรวมทัศนะจากบทวิจารณ์ นวนิยายบางเรื่องของมาลัย ชูพินิจ โดย นักวิจารณ์ผู้มีชื่อเสียงบางท่าน เช่น ดร.วิทย์ ศิวะศรียานนท์,^๑ แม้นมาส ขวลิขิต,^๒ ร.ส.ร."^๓ (นามแฝง),^๔ และรัฐจวน อินทรกำแหง^๕ เป็นต้น มาประกอบการพิจารณาอีกด้วย เมื่อได้ให้นำหนักในแต่ละด้านแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

^๑ วิทย์ ศิวะศรียานนท์, "หนังสือ", สยามสมัย, ๑๗ (๒๔ มิถุนายน, ๒๕๐๖), ๒๔ -

^๒ แม้นมาส ขวลิขิต "นวนิยายเรื่อง"แผ่นดินของเรา" ของมาลัย ชูพินิจ, วารสารทองสมุด, ๔ (กรกฎาคม - สิงหาคม, ๒๕๐๔), ๒๑๐ - ๑๓.

^๓ ร.ส.ร. (นามแฝง), "ตลาดหนังสือ", "นิกรวันอาทิตย์", ๒ (๑๗ ธันวาคม, ๒๕๔๗), ๑๑ -

^๔ รัฐจวน อินทรกำแหง, ภาพชีวิตจากนวนิยาย (พระนคร : แพร่พิทยา, ๒๕๐๔).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑. แจกแจงความถี่ (f) ของน้ำหนักในแต่ละข้อของ นวนิยายทุกเล่ม

๒. ความถี่ของแต่ละข้อด้วยน้ำหนักคะแนนประจำข้อ (X) คือ

ดีเยี่ยม = ๔

ดี = ๔

ค่อนข้างดี = ๓

พอใช้ = ๒

ยังไม่มีลักษณะเด่น = ๑

๓. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของน้ำหนักในแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักแต่ละข้อ

f = ความถี่

X = คะแนน (น้ำหนักประจำข้อ)

N = จำนวนทั้งหมดของข้อมูล^๑

๔. สีความหมายค่าเฉลี่ยของน้ำหนักในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

๔.๖ - ๕.๐ = ดีเยี่ยม

๓.๖ - ๔.๕ = ดี

๒.๖ - ๓.๕ = ค่อนข้างดี

๑.๖ - ๒.๕ = พอใช้

๑ - ๑.๕ = ยังไม่มีลักษณะเด่น

^๑ ประคอง กรรณสูตร , สถิติประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ ๓, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๕), หน้า ๔๐.

๕. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation หรือ S.D.)
ของน้ำหนักแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของน้ำหนักใน
-แต่ละข้อ

f = ความถี่

X = คะแนน (น้ำหนักของคำตอบ)^๑

ผลของการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักด้านต่าง ๆ ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑.

ตารางที่ ๑

ลำดับที่	โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง	\bar{X}	SD	แปลความ
๑	มีความสมจริง	๓.๕๘๖	๑.๐๖๗	ดี
๒	มีความสม เหตุสมผล	๓.๔๔๘	๐.๙๖๗	ค่อนข้างดี
๓	มีความใหม่ที่คิดขึ้นเอง	๓.๙๖๖	๐.๖๑๔	ดี
๔	ชวนให้เกิดความสนใจ	๓.๙๖๖	๐.๖๖๘	ดี
๕	มีการคลี่คลาย เหตุการณ์ไปตามลำดับ	๓.๙๖๖	๐.๖๖๘	ดี
๖	ชวนให้ติดตามอ่านต่อไปจนจบ	๓.๘๖๒	๐.๘๑๔	ดี
๗	สะท้อนลักษณะ และปัญหาของสังคมในขณะนั้น	๓.๗๒๔	๑.๐๔๗	ดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒

ลำดับที่	ตัวละคร	หี	SD.	แปลความ
๑	มีลักษณะ เป็นคนตามความ เป็นจริง	๓.๕๓๑	๐.๘๘๗	ดี
๒	มีความ เปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยไปตาม เหตุการณ์ในเรื่อง	๓.๘๕๖	๐.๘๐๒	ดี
๓	มีชีวิตจิตใจ	๓.๘๒๘	๐.๗๕๑	ดี
๔	จำนวนตัวละครมีความ เหมาะสมกับ เนื้อ เรื่อง	๔.๑๐๓	๐.๓๐๕	ดี
๕	ตัวละครมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน	๔.๑๐๓	๐.๓๐๕	ดี
๖	ลักษณะนิสัยของตัวละครมีความ เหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง และโครงเรื่อง	๔.๑๐๓	๐.๓๐๕	ดี
๗	เป็นตัวแทนของคนในยุคสมัยนั้น	๓.๘๖๒	๐.๖๘๑	ดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓

ลำดับที่	จาก	\bar{X}	SD.	แปลความ
๑	การบรรยายสถานที่และบรรยากาศที่มีจริง ถูกต้อง ตามความเป็นจริง	๓.๘๙๖	๐.๘๔๔	ดี
๒	มีความเหมาะสมกับโครงเรื่องและเนื้อเรื่อง	๓.๙๖๕	๐.๕๕๖	ดี
๓	ส่งเสริมการดำเนินเรื่องให้สมจริง	๕.๐๐๐	๐.๕๒๕	ดี
๔	แสดงความสามารถในการสร้างจินตภาพ ของผู้ประพันธ์	๓.๗๔๘	๐.๕๓๔	ดี
๕	สามารถบรรยายให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพได้	๓.๘๖๒	๐.๘๑๕	ดี
๖	สามารถบรรยายให้ผู้อ่านมีความรู้สึกถึงบรรยากาศ ที่ต้องการได้	๓.๙๓๑	๐.๗๘๔	ดี
๗	แสดงลักษณะสิ่งแวดล้อมของสังคมในช่วงเวลานั้น	๓.๔๘๒	๑.๐๓๘	ค่อนข้างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔

ลำดับที่	บทสนทนา	\bar{X}	SD.	แปลความ
๑	มีลักษณะ เป็นบทสนทนาในชีวิตจริง	๓.๗๕๔	๐.๘๑๖	ดี
๒	แสดงอุปนิสัย, บุคลิกลักษณะและอารมณ์ของตัวละครได้ชัดเจน	๓.๘๖๒	๐.๖๒๘	ดี
๓	เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินเรื่อง	๓.๗๕๘	๐.๕๖๖	ดี
๔	แสดงทัศนคติหรือปรัชญาของตัวละคร	๓.๗๕๓	๐.๔๘๓	ดี
๕	แสดงทัศนคติหรือปรัชญาของผู้ประพันธ์	๓.๔๘๒	๐.๗๗๑	ค่อนข้างดี
๖	เหมาะสมกับตัวละครแต่ละตัวซึ่งอยู่ในสังคมช่วงเวลานั้น	๓.๗๕๓	๐.๕๕๐	ดี
๗	มีความยากง่ายเหมาะสมที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้	๓.๘๙๖	๐.๔๐๒	ดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕

ลำดับที่	ทัศนะหรือปรัชญาของผู้แต่ง	IX	SD.	แปลความ
๑	แสดงแนวคิดและปรัชญาของชีวิตในแง่ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง	๓.๒๕๑	๐.๘๙๖	ค่อนข้างดี
๒	สะท้อนแนวคิดและปรัชญาของผู้แต่งที่มีต่อสังคม	๓.๕๕๘	๐.๘๙๔	ค่อนข้างดี
๓	แสดงแนวคิดและความเห็นได้อย่างชัดเจนและเป็นกลาง	๓.๕๕๘	๐.๘๕๔	ค่อนข้างดี
๔	แนวคิดและปรัชญาที่เขียนนั้นมีลักษณะ เป็นไทย	๓.๕๕๑	๐.๖๒๑	ค่อนข้างดี
๕	แสดงทัศนะในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย	๓.๕๕๑	๐.๗๖๙	ค่อนข้างดี
๖	ผู้อ่านทั่วไปสามารถจะเลือกตัดสินความถูกต้องได้ด้วยตนเอง	๓.๖๔๔	๐.๕๕๓	ดี
๗	ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดและปรัชญานั้น ๆ ไปเป็นแนวปฏิบัติได้.	๓.๖๔๔	๐.๕๓๒	ดี

ตารางที่ ๖

ลำดับที่	ประโยชน์ที่ผู้อ่านได้รับ	\bar{X}	SD.	แปลความ
๑	ทำให้ได้รับประสบการณ์เทียบ	๓.๘๖๒	๐.๕๐๗	ดี
๒	ทำให้รู้จักชีวิตและเพื่อนมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ	๓.๘๖๒	๐.๒๒๔	ดี
๓	ทำให้รู้จักลักษณะสังคมไทยในสมัยต่าง ๆ ดีขึ้น	๓.๑๓๗	๑.๐๔๑	ค่อนข้างดี
๔	ทำให้เข้าใจวัฒนธรรมและขนบประเพณีของไทย	๒.๓๑๓	๑.๐๓๔	พอใช้
๕	ทำให้รู้จักพิจารณา และแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้	๓.๖๕๕	๐.๗๕๕	ดี
๖	ทำให้เกิดความจรรโลงใจ	๓.๖๕๕	๐.๘๘๒	ดี
๗.	ทำให้ได้รับความเพลิดเพลินและความพอใจในรส วรรณกรรม.	๓.๗๒๔	๐.๘๒๖	ดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗

ลำดับที่	ความนิยมของผู้อ่านและคุณภาพของรูปเล่ม	ร้อยละ	SD.	แปลความ
๑	ได้รับการพิมพ์เป็นเล่ม	๔.๓๑๐	๑.๕๑๐	ดี
๒	ได้รับความนิยมจากผู้อ่านโดยพิมพ์ซ้ำมากกว่า ๒ ครั้ง	๓.๓๔๔	๐.๗๕๖	ค่อนข้างดี
๓	รูปเล่มสวยงาม และทนทานต่อการหยิบจับ	๒.๘๒๗	๑.๒๖๑	ค่อนข้างดี
๔	การพิสูจน์อักษร เป็นไปอย่างรอบคอบ	๓.๐๐๐	๐	ดี
๕	การเข้าหน้าไม่มีที่ผิดพลาด	๔.๐๐๐	๐	ดี
๖	พิมพ์ด้วยกระดาษพิมพ์ที่มีคุณภาพดี	๓.๐๓๔	๑.๐๓๓	ค่อนข้างดี
๗	ตัวอักษรสวยงามและชัดเจน	๒.๘๖๒	๐.๕๐๗	ค่อนข้างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์นวนิยายสมจริง ของมาลัย ชูพินิจ มีดังนี้

๑. โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง มีความสมจริงดี ความสม เหตุสมผลค่อนข้างดี ความใหม่ที่คิดขึ้นเอง (Originality) ของโครงเรื่องและเนื้อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งแสดงว่า ผู้เขียนได้คิดโครง เรื่องและ เนื้อเรื่องในแนวที่แตกต่างกับนักเขียนผู้อื่น เช่น เรื่องเกี่ยวกับการ ต่อสู้ของกรรมกรและนายทุน ได้เขียนไปในแนวที่สะท้อนปัญหาของนายทุนด้วย มิใช่แค่แสดงแต่ปัญหา และความ เห็นอกเห็นใจกรรมกรเพียงฝ่ายเดียว ดังที่นักเขียนอื่น ๆ เช่น ศรีรัตน สถาปนารัตน์ และอิศรา อมันตกุล แสดงไว้ในงานเขียนของเขา การดำเนิน เรื่องได้คลี่คลาย เหตุการณ์ไปตาม ลำดับ ชวนให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านต่อไปจนจบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ดี เนื้อเรื่องสะท้อนลักษณะ และปัญหาของสังคมในขณะนั้นอยู่ใน เกณฑ์ดี เช่นกัน

๒. ตัวละคร มาลัย ชูพินิจ มีความสามารถอย่างสูงในการสร้างตัวละคร ค่าเฉลี่ย ในหัวข้อนี้จึงอยู่ใน เกณฑ์ดีทั้งสิ้น นับตั้งแต่ บุคลิกลักษณะ อุบนิสัย และความมีชีวิตจิตใจของตัวละคร ซึ่งมีลักษณะเป็น คนจริง ๆ มีความรู้สึกผันแปรไปตาม เหตุการณ์ในเรื่อง เป็นตัวละครประเภทเปลี่ยนแปลงได้ การกำหนดจำนวนตัวละครเป็นไปอย่างรัดกุมไม่มีตัวละครเกินความจำเป็น ตัวละคร แต่ละตัวมีความสำคัญต่อโครง เรื่องและ เนื้อเรื่อง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี มีลักษณะ เป็นตัวแทนของคนในยุคสมัยที่เนื้อ เรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้นด้วย

๓. ฉาก เช่นเดียวกับการสร้างตัวละคร การสร้างฉากของมาลัย ชูพินิจ อยู่ใน เกณฑ์ดี เป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ การบรรยายสถานที่และบรรยากาศที่มีจริง ถูกต้องตามความเป็น จริงดี มีความเหมาะสมกับโครง เรื่องและ เนื้อเรื่องดี ส่งเสริมการดำเนิน เรื่องได้สมจริงดี แสดงความสามารถในการสร้างจินตนาการของผู้ประพันธ์ดี สามารถบรรยายให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพ ได้ดี สามารถบรรยายให้ผู้อ่านมีความรู้สึกถึงบรรยากาศที่ต้องการได้ดี แสดงลักษณะสิ่งแวดล้อม ของสังคมในช่วง เวลานั้น ค่อนข้างดี

๔. บทสนทนา มีลักษณะเป็นบทสนทนาในชีวิตจริงดี แสดงอุปนิสัย, บุคลิกลักษณะ และอารมณ์ของตัวละครได้ชัดเจนดี เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินเรื่อง เป็นอย่างดี แสดงทัศนคติหรือปรัชญาของตัวละครได้ดี การแสดงทัศนคติหรือปรัชญาของผู้ประพันธ์อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ความเหมาะสมกับตัวละครแต่ละตัว ซึ่งอยู่ในสังคมช่วงเวลาที่เกิดงานชิ้นนั้นออกมา และความยากง่ายของบทสนทนาซึ่งคนทั่วไปสามารถเข้าใจได้อยู่ใน เกณฑ์ดี

๕. ทัศนะหรือปรัชญาของผู้แต่ง การแสดงแนวคิดหรือปรัชญาชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี การสะท้อนแนวคิดของผู้แต่งต่อสังคมในช่วงเวลาต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี แนวคิดและปรัชญาของผู้แต่งมีลักษณะค่อนข้างดี เป็นแบบไทย และเป็นความคิดสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย ผู้อ่านสามารถจะเลือกตัดสินใจความถูกต้องได้ด้วยตนเอง และสามารถ นำแนวคิดและปรัชญานั้น ๆ ไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ดี

๖. ประโยชน์ที่ผู้อ่านได้รับ นวนิยายของมาลัย ชูพินิจ ทำให้ผู้อ่านได้รับประสบการณ์เทียบ รู้จักชีวิตและเพื่อนมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ ได้ดี การทำให้ผู้อ่านรู้จักลักษณะสังคมไทยในสมัยต่าง ๆ ได้ดีขึ้นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี การทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมและชนบประเพณีของไทยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทางด้านการทำให้ผู้อ่านเกิดความจรรโลงใจ เฟลิตเฟลีนและพอใจในรสวรรณกรรม ตลอดจนทำให้รู้จักพิจารณาแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้ อยู่ใน เกณฑ์ดี

๗. ความนิยมของผู้อ่านและคุณภาพของรูปเล่ม นวนิยายสมจริงของมาลัย ชูพินิจ ส่วนใหญ่ได้รับการพิมพ์เป็นเล่ม ประมาณ ๒๐ % ได้รับการตีพิมพ์มากกว่า ๒ ครั้งขึ้นไป ด้านความสวยงามและคงทนของรูปเล่มอยู่ใน เกณฑ์ค่อนข้างดี การพิสูจน์อักษรและการเข้าหน้า อยู่ใน เกณฑ์ดี คุณภาพของกระดาษพิมพ์และตัวอักษรค่อนข้างดี.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย